

A Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv Stratégiai Környezeti Vizsgálata Környezeti Jelentésének egyeztetése során érkezett vélemények összefoglalása

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
1	Agro-Ökológiai alaprogram	Magánszemély1	1. Agro-Ökológiai alaprogram Meglátásom szerint természetvédelmi szempontból a legfontosabb elem az agrártájak élőhelyi változatosságának megőrzése, illetve növelése. Ezt kellene érvényesíteni a pontozásban is és magasabb pontszámot adni a mezsgyékre, fásorokra, műveletlen területekre. Ezeknek köszönhetjük, hogy hazánkban egyelőre még viszonylag magas szinten van a mezőgazdasági területek biodiverzitása. Ezzel párhuzamosan az alsó ponthatárt is emelni kellene.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az SKV Környezeti Jelentés beavatkozásokat értékelő szakasza a megjegyzésnek megfelelően kiegészítésre került.
2	AKG	Magánszemély1	2. AKG Egyetértek azzal, hogy a jelenlegi AKG elősegíti a biodiverzitás megőrzését, így folytatása kívánatos, ugyanakkor számos módosításra volna szükség. A program egyik legfőbb gyengesége, hogy aránytalanul nagy terheket ró a kis léptékű, családi gazdaságokra. Ez azért óriási probléma, mert családi gazdálkodási forma a legalkalmasabb az agrobiodiverzitás megőrzésére. Kis léptéke, a hagyományokra való támaszkodása már önmagában is azt eredményezi, hogy a területeket nagyobb odafigyeléssel, változatosabb módszerekkel és a természeti adottságokhoz jobban alkalmazkodva kezelik. A túlzottan magas adminisztrációs terhek, rugalmatlan ellenőrzési rendszer és a hatékony tanácsadási rendszer hiánya miatt a program kevés kis gazdálkodót vonz. Ezen többféleképpen lehetne segíteni. Bizonyos birtokméret alatt lehetne ingyenes szaktanácsadást (nem a falugazdászok által, hanem kifejezetten az AKG-ra kiképzett tanácsadók által) biztosítani, átvállalni az adminisztratív terhek egy részét. Olyan területeken, mint pl. az Őrség be lehetne vezetni az	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az SKV Környezeti Jelentés beavatkozásokat értékelő szakasza a megjegyzésnek megfelelően kiegészítésre került.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
			eredmény-alapú támogatásokat, amelyek sokkal kevesebb kööttséggel járnak a gazdák számára, mégis hatékonyan szolgálják a természetvédelmet.			
3	Nem termelő beruházások	Magánszemély1	3. Nem termelő beruházások Visszautalva az AÖP-nél leírtakra, ezek pozitív természetvédelmi hatása alul van értékelve. Sokkal jobban kellene tehát ösztönözni a gazdákat a nem művelt táji elemek létrehozására és fenntartására. Itt növelni kellene a támogatást, hogy ne csak a kiadásokat (pl. fasor telepítése) fedezze, hanem tényleg ösztönzőleg hasson.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	A KAP Stratégiai Terv tartalma alapján a nem termelő beruházások támogatási összegei jelentősen növekednek, így várható a megnövekedő csatlakozási hajlandóság a beavatkozáshoz.
4	Általános	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	A KAP SKV reális képet mutat a KAP-ban szereplő beavatkozások pozitív, illetve negatív hatásairól. Az SKV-ban szereplő ajánlások, környezeti biztosítékok valóban alkalmasak arra, hogy a támogatási jogcímek, beavatkozások egyes elemei alkalmazása kapcsán felmerülő negatív hatások mérsékelhetőek legyenek, a környezeti állapot romlása megakadályozható legyen.	Nem igényel intézkedést		
5	Általános	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Az SKV értékelések közül 45 db nem került figyelembevételre az 1. mellékletben foglaltak szerint. A minisztérium által eddig el nem fogadott javaslatok és kiegészítések elfogadását, beépítését.	Támogatandó	KAP ST végrehajtási szakaszban kezelendő	A KAP Stratégiai Terv 2021.12.30-i változata alapján készült az SKV Környezeti Jelentés, így az elfogadott javaslatok száma is az akkor aktuális állapotot tükrözik. A KAP Stratégiai Terv 2022. évi véglegesítése során

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
						számos javaslat megfontolásra és beépítésre került.
6	Natura 2000 kompenzáció	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Az Alaptörvény P) cikkéből fakadó alapvető jogokkal kapcsolatos mulasztás megszüntetésének szükségességét már több alkalommal jeleztem az Agrárminisztérium felé, azonban ez a KAP beavatkozási szabályainak végleges kialakításakor, jogszabályokban való rögzítésekor különösen aktuális lenne.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	Az SKV Környezeti Jelentés - hasonlóan az AJBH által megfogalmazott véleményhez - kiemelten kezeli a Natura 2000 szántóföldekre vonatkozó kompenzációs kifizetés kérdését.
7	táj, a tájképi elemek, az épített környezet és a kulturális örökség védelme	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Az SKV szövegezése, fogalomhasználata és felsorolásai nem pontosan követhetőek, változó csoportosításban jelennek meg, az egyes részmakörök bemutatása és elemzése során némi értelmezési zavar is felmerülhet. Mindez a várható hatások és a javaslatok hatékony beépíthetősége ellen hat(hat).	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A javaslatnak megfelelően fogalmi pontosítások történtek az SKV Környezeti Jelentésben, mely az érthetőséget javítja.
8	vidéki táj fogalmának pontosítása	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Nem bevezetett fogalom, azt a vonatkozó jogszabályok, azt az Európai Táj Egyezmény és a Nemzeti Táj Stratégia sem használja (utóbbiban előfordul többes számban, jelzős szerkezetként, az elhelyezkedésre utalva és nem fogalomként, kategóriaként). A táj fogalma, a táj védelme nem szűkül egyes kategóriákra, nem függ az adott táj esztétikai vagy egyéb értékétől sem a hivatkozott vonatkozó dokumentumok alapján, egységes és átfogó szemlélet jellemző. Ezt az SKV-ban fogalomként használt „vidéki táj” kifejezés leszűkíti, összefüggéseiből kiragadja.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A javaslatnak megfelelően fogalmi pontosítások történtek az SKV Környezeti Jelentésben.
9	épített környezet, kulturális örökség védelme	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Változó csoportosításban jelennek meg – pl. közérthető összefoglaló 8. és 9., 17., 18., 30-31. oldalakon –, a címekhez tartozó kifejtésekben már kevésbé. Megjegyzendő, az épített környezet magában foglalja a kulturális örökség részét képező építészeti örökségi – pl. népi építészet elemei	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	A megjegyzést indokoltnak tartjuk, de az SKV Környezeti Jelentés módosítását ennek megfelelően nem tartjuk elengedhetetlennek. A jelentés szerkezete és terminológiája

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
			vagy a hagyományos gazdálkodási módokhoz kapcsolódó építmények – elemeket is. A kulturális örökség védelme a 4.1.7. és 4.2.7. pontok címében szerepel, érdemben kifejtve már kevésbé, a hagyományos tájgazdálkodási módok (nem-materiális örökség) említésén kívül.			a Tematikai Jelentésben az illetékes hatóságok által elfogadásra került.
10	Más tervekkel és stratégiákkal való kapcsolódás	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Az SKV-ban nem szerepel a Nemzeti Fejlesztés 2030, Magyarország átfogó fejlesztési terve (1/2014. (I. 3.) OGY határozat), holott az egyfelől az átfogó nemzeti jövőképet tartalmazza, másfelől számos ponton – környezetstratégiai és egyéb célkitűzéseiben – kapcsolódhat a hatások felméréséhez, pl. 50., 58. oldal, 4.2.6. alpont. Ugyanezen alpontban az NFFS területhasználati kapcsolódásai is említhetők volnának, ahogyan 4.2.7. alpontban is. Ez annál is inkább indokolt, mert szükséges lenne a különböző tervek közötti kapcsolat és összhang megteremtése.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A javasolt kiegészítés az SKV Környezeti Jelentésben megtörtént.
11	IKT technológiák	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Az SKV int a túlméretezéstől. Ugyanakkor ennek kapcsán kiemелendő, hogy a 4.4.25. alpontból a tájra gyakorolt hatások és ennek tükrében a specifikus javaslatok is hiányoznak, holott az IKT technológiákhoz kapcsolódó nyomvonalas, illetve egyéb épített elemek alapvetően befolyásolják a táj állapotát (pl. adótorony), ezért érdemes volna a táj védelmét is biztosító szempontokat megjeleníteni. (Ez a kérdéskör a 145. oldalon is visszatér.)	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A javasolt kiegészítés az SKV Környezeti Jelentésben megtörtént.
12	Táj	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	A 4.6.6. alpontban (is) nehezen értelmezhető, nevezetesen hogy a gyakorolt kettős hatás – pl az alapszintű jövedelemtámogatások negatív és a kondicionalitás egyes pozitívan értékelhető elemei – hogyan arányul egymáshoz, és ehhez képest az elővigyázatosság és megelőzés elveivel összhangban milyen egyértelmű javaslat fogalmazható meg a negatív hatások csökkentésére (a KAP stratégiai tervben némi egyensúlyt képező egyes elemek jelenlétén kívül).	Részen támogatható	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	A KAP támogatások nettó hatásainak meghatározása kihívásokkal terhelt feladat, ezért az egyes támogatási típusok egymáshoz viszonyított hatása csak becsléseken alapulhat. Az összesített negatív hatások elkerülését szolgálják a Kondicionalitás és a fenntarthatóságot szolgáló alapszintű jövedelemtámogatás

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
						tekintetében tett legfontosabb SKV javaslatok.
13	Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Sajnálatos, hogy az SKV 129. oldalán a „Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek” beavatkozás szerepel a dokumentumban, hiszen az SKV is számos helyen említi az öntözés szinte minden szempontból fennálló negatív hatásait. Sőt a 130. oldalon az SKV azt írja, hogy a Vízkészlet-gazdálkodási Térségi Tervek „meghatározzák azokat a küszöbértékeket, kontingenseket, amelynél többet az adott vízkészletből – legyen az felszíni, vagy 131 felszín alatti (víztest, vagy annak összefüggő része) – nem lehet kivenni anélkül, hogy az nem rontaná a vizek állapotát. A tárgyalta beavatkozások nem szolgálják ezen célok megvalósulását.”	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	RD12_W01_WTO_74 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás tárgyú beavatkozás nem csak a meglévő öntözőberendezések vízfelhasználását támogatja, hanem támogatja a új öntözővíz-szolgáltató művek és -rendszerek létrehozását is, amelyek az öntözött területek nettó növekedését eredményezi, így növekvő - bár hatékony - vízfelhasználással jár. A beavatkozás címe valóban félreérthető, mert az új, víztakarékos öntözőberendezések összességében növelhetik a vízfelhasználást. A beavatkozás címének módosítására vonatkozó javaslat a 4.4.27 fejezetbe beépítésre került. Az észrevétel második része SKV-ból idézett megállapítás.
14	AKK	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Elgondolkodtató és aggodalomra ad okot még az AKK 134. oldalán szereplő Együttműködés beavatkozással kapcsolatosan kimondott megállapítás, mely szerint a beavatkozással kapcsolatosan a „kiválasztási szempontok között a környezeti fenntarthatósági szempontok nem szerepelnek”.	Részen támogatható	KAP ST végrehajtási szakaszban kezelendő	A KAP Stratégiai Terv 2021.12.30-i változatának elemzését követően a tervezés további fázisában még kiegészülhetett a kiválasztás szempontrendszer. Sok esetben a kiválasztási szempontrendszer csak a

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
						pályázati felhívások véglegesítése során válik teljessé.
15	LEADER stratégiák	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	A kiválasztási kritériumok között a környezeti szempontok a fizikai és pénzügyi megvalósíthatósággal és fenntarthatósággal együtt említve jelennek meg, részletesebb kifejtés nélkül. A LEADER stratégiák készítésénél kulcsfontosságú lenne a környezeti szempontok integrációja, ezt a beavatkozáshoz rendelt kiválasztási szempontrendszer a jelenlegi leírás szerint nem garantálja.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	Az SKV Környezeti Jelentés a javaslatokat eredetileg is tartalmazza, így remélhetően azok a KAP Stratégiai Terv végrehajtási szakaszában érvényesülni fognak.
16	felszíni és felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi védelme	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Az SKV számba vette a vonatkozó uniós irányelveket (elsősorban a VKI) és a hazai ágazati stratégiákat, jogszabályokat. A felszíni és felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi védelméhez kapcsolódó főbb témakörök a tápanyag- és peszticid szennyezésekkel szembeni védelem, a fenntartható vízhasználat elősegítése (vízvisszatartás; használt szennyvizek- szürke víz – hasznosítása; vízszolgáltató, öntöző rendszerek fejlesztése, kiépítése; nagy vízigényű kultúrák területi korlátozása), jó mezőgazdasági gyakorlat kidolgozása, népszerűsítése, az intenzív művelés visszaszorítása, ún. erőltetett művelésben való tartás előfordulásának visszaszorítása (művelési ág váltása), művelésben lévő területeken talajtakaró növényzet telepítése, talajforgatásos művelés korlátozása, gyepek megőrzése, vizes élőhelyek (parti sáv, tőzeglápok) védelme, fásítási beruházások esetében a körültekintő megvalósítás, barnamezős beruházások támogatása.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	A javaslat erősíti az SKV Környezeti Jelentésben megfogalmazottakat.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
17	öntözés	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Nagyon fontos javaslat, hogy „Csak az adaptív eljárások, földhasználat váltás és a biológiai alapokban rejlő lehetőségek kimerülése után kerüljön sor az öntözött területek bővítésére, öntözővizet biztosító műszaki berendezések telepítésére. Különösen vízhiányos, aszály-érzékeny területeken korlátozni szükséges a nagy vízigényű kultúrák térnyerését, ezzel jelentősen csökkenthető a területi vízigény. A gyakran egy termesztési évben jelentkező víztöbblet és vízhiány anomáliáinak kiegyenlítése érdekében kötelezően megvalósítandó tevékenységként javasoljuk a területi adottságoknak leginkább megfelelő vízviasszatartás műszaki feltételeinek megteremtését (pl. tározók építése, szabályozható műtárgyak telepítése, elvezető árkok megszüntetése).	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	SKV-ban megfogalmazott javaslat, amellyel a véleményező egyetért (fontosnak tart). A javaslat erősíti az SKV Környezeti Jelentésben megfogalmazottakat.
18	öntözés	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Kizárólag víztakarékos vízfelhasználási technológiák támogatása javasolt.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	SKV-ban megfogalmazott javaslat, amellyel a véleményező egyetért (fontosnak tart). A javaslat erősíti az SKV Környezeti Jelentésben megfogalmazottakat.
19	öntözés	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Az öntözött területeken minden esetben indokolt vizsgálni a potenciális környezeti kockázat és a gazdasági/társadalmi hasznosság viszonyát.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	SKV-ban megfogalmazott javaslat, amellyel a véleményező egyetért (fontosnak tart). A javaslat erősíti az SKV Környezeti Jelentésben megfogalmazottakat.
20	öntözés	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Az öntözésfejlesztés kiegészítő infrastruktúrájának kialakításakor – elsősorban az öntözővizet szállító árok- és csatornarendszer kialakításakor – az ökológiai csapdaként funkcionáló megoldások (pl. műanyagfóliával bélelt csatornarézsűk, melyek számos állatfaj egyedeinek pusztulását okozhatják) elkerülése indokolt.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	SKV-ban megfogalmazott javaslat, amellyel a véleményező egyetért (fontosnak tart). A javaslat erősíti az SKV Környezeti Jelentésben megfogalmazottakat.
21	öntözés	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Az öntözőrendszerek működtetésének energiaigényét érdemes megújuló energiaforrásból (napenergia) fedezni és ezt támogatni.	Támogatandó	SKV Környezeti	SKV-ban megfogalmazott javaslat, amellyel a véleményező egyetért (fontosnak tart). A javaslat erősíti az

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
					Jelentés tartalmazza	SKV Környezeti Jelentésben megfogalmazottakat.
22	öntözés	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Védett és Natura 2000 területen az öntözésfejlesztés támogatása ökológiai kockázattal járhat, ezért nem támogatandó.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	A javaslat erősíti az SKV Környezeti Jelentésben megfogalmazottakat.
23	öntözés	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Szűrkevizek használatának támogatása.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	SKV-ban megfogalmazott javaslat, amellyel a véleményező egyetért (fontosnak tart). A javaslat erősíti az SKV Környezeti Jelentésben megfogalmazottakat.
24	öntözés	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	A felszín alatti vízkészlet mennyiségének és minőségének hosszú távú fenntartása, öntözéshatékonyság növelése smart technológiával.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	SKV-ban megfogalmazott javaslat, amellyel a véleményező egyetért (fontosnak tart). A javaslat erősíti az SKV Környezeti Jelentésben megfogalmazottakat.
25	öntözés	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	A mezőgazdasági öntözés csak egyfajta „nem preferált” megoldás lehet.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A KAP Stratégiai Terv Rendelet 74. cikk (6) bekezdés kimondja, hogy lehet támogatni öntözött területek nettó növekedését eredményező beruházásokat, ha ha: a) az érintett víztest a vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervben nem kapott jónál rosszabb minősítést vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt; valamint b) környezeti hatáselemzés bizonyítja, hogy a beruházás nem jár majd jelentős kedvezőtlen hatással a környezetre nézve; az említett környezeti hatáselemzést az illetékes hatóságnak kell elvégeznie vagy

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
						jóváhagynia, és az mezőgazdasági üzemek csoportjaira is vonatkozhat. Javasoljuk, hogy az érintett beavatkozás kiválasztási szempontjai közé kerüljön be e két feltétel. (A javaslat beépítésre került a 4.4.27 fejezetbe.)
26	öntözés	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Porszennyezés mérséklése öntözéssel, fenntartható módon."	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	A megjegyzéssel indokolt. Az erre vonatkozó rész már szerepel az SKV 131. oldalán, mint az öntözés azonosítható "bizonyos pozitív környezeti vonatkozása": "Az öntözhető területek területének növelése lokálisan hozzájárulhat a levegő porszennyezettségének mérsékléséhez."
27	a gyepek, erdők szénmegkötő képessége	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	E területen még bőven van csökkentési potenciál. Mindenképpen meg kell akadályozni, hogy akár az erdők, akár a gyepek nyelőkből kibocsátóvá váljanak. Mindemellett fontos az olyan gazdálkodási módok elterjedése, arányának növelése. melyek a talajfedéses gazdálkodást valósítják meg.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A javaslat gyepekre vonatkozó része beépítésre került az SKV-ba. Az 5. fejezet AKG-ra vonatkozó javaslatainak 2.3 pontja kiegészült a következő szöveggel: "A gyepterületek szénmegkötés terén betöltött pozitív szerepe miatt a szántóterületek extenzív gyepekre történő átalakítását támogatási

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
						prioritásként kellene kezelni, különösen abban az esetben, amikor a gyepek hasznosítása legeltetéssel történik.". A forgatás nélküli művelésmód - mint a talajfedéses gazdálkodás egyik lehetősége - megjelenik az AÖP választható előírásai között.
28	KAP általános hatása	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	A pályázati felhívások szabályai fogják meghatározni, ezért javasoljuk, hogy ezek megfogalmazása során részesítsék előnyben a fenntarthatósági szempontokat.	Támogatandó	KAP ST végrehajtási szakaszban kezelendő	A fenntarthatósági szempontok érvényesülésére kiemelt figyelmet kell szentelni a KAP Stratégiai Terv végrehajtási szakaszában, elsősorban a pályázati felhívások megalkotása során.
29	Általános észrevétel	Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság	Olyan pályázókhoz jutnak forrásokat, akik rendelkeznek a pályázatok benyújtásához és megvalósításához szükséges humán erőforrással. Így a leszakadó, köztük a szegregálódó települések és térségek, amelyek a leginkább rászorulnak, külön a részvételüket preferáló mérlegelési szempontok érvényesítése nélkül, a forrás allokációból kimaradnak.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Beilleszkedésre került a "4.4.31. Képzés, tanácsadás, bemutatóüzem, minőségbiztosítás, digitalizáció" ponthoz és a javaslatokhoz az észrevétel:: "A jelenlegi pályázati rendszerek sok esetben olyan pályázókhoz jutnak forrásokat, akik rendelkeznek a pályázatok benyújtásához és megvalósításához szükséges humán erőforrással. Így a leszakadó, köztük a szegregálódó települések és térségek, amelyek a leginkább rászorulnak, külön a részvételüket preferáló mérlegelési szempontok érvényesítése nélkül, a forrás allokációból kimaradnak." illetve a javaslatok közé ebben a

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
						pontban: "Az esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése érdekében külön figyelmet és erőforrásokat kell allokálni a leszakadó, köztük a szegregálódó települések és térségekben lévő vállalkozások és társadalmi szereplők kapacitása építésére."
30	Általános észrevétel	Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtikárság	A leszakadó térségek fejlesztése az eddigi településfejlesztési tapasztalatok szerint abban az esetben lehet sikeres, ha a helyi erőforrásokra építve olyan tevékenységeket finanszíroz, amelyek során a megképződő jövedelmek a lehető legnagyobb arányban a településen maradnak.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Beillesztésre került a "4.4.37. LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása" ponthoz az észrevétel
31	Általános észrevétel	Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtikárság	A térségi szempontok preferálása akkor járhat tartós eredménnyel, ha a mérlegelés szempontjai közé a pályázatok beemelik a helyi munkaerő és a helyi vállalkozók preferálását. A helyben képződő és maradó jövedelmek minél magasabb szintje egyébként a zöldátállás szempontjából is fontos, hiszen a mélyszegény rétegek környezet túlhasználásának lényegi és tartós ellenszere a felzárkózás, a helyben élők jövedelmi szintjének növekedése, életmódjának megváltozása.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az észrevétel beillesztésre került a "4.6.7.3. Gazdasági erőforrások" és a "4.4.33. Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért" pontokhoz.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
32	földbirtok-politika	Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság	Hogyan gondoskodhatnak a lakosság eltartásáról a nagybirtokokkal körülzárt, munkahelyekkel nem rendelkező, gyakran növekvő létszámú, szegregálódó népességű települések?	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Lásd a következő pontra adott választ
33	földbirtok-politika	Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság	Az alulképzett, szegény, gyakran roma lakosságú települések foglalkoztatásának a kutatások szerint a legjobb eredményekkel kecsegtető útja a mezőgazdasági munkák végeztetésén keresztül lehetséges, ehhez viszont a közelben lévő földek rendelkezésre bocsájtására volna szükség	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az észrevétel beillesztésre került a "4.6.7.3. Gazdasági erőforrások" ponthoz.
34	zöldség- és gyümölcsstermesztői ágazat	Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság	Szezonálisan komoly munkaerőhiánnyal küzd, a probléma felvetése, illetve a megoldásra vonatkozó javaslatok a Tervből nem olvashatók ki. A leszakadó rétegek foglalkoztatása szempontjából kedvezőtlen jelenségként értékelhető az a tendencia, hogy a hiányzó munkaerőt külföldi munkavállalókkal pótolják.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az észrevétel beillesztésre került a "4.4.8. Zöldség-gyümölcs szektorális beavatkozások" ponthoz.
35	vidékfejlesztés, leader	Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság	Tapasztalataink alapján a legelesettebbek a beavatkozásokból kimaradnak	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Beilleszkedésre került a "4.4.37. LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása" ponthoz: "A jelenlegi pályázati rendszerek sok esetben olyan pályázókhoz jutnak forrásokat, akik rendelkeznek a pályázatok benyújtásához és megvalósításához szükséges humán erőforrással. Így a leszakadó, köztük a szegregálódó települések és térségek, amelyek a leginkább rászorulnak, külön a részvételüket preferáló mérlegelési szempontok érvényesítése nélkül, a forrásallokációból kimaradnak."

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
						<p>illetve a javaslatok közé ebben a pontban:</p> <p>"Az esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése érdekében külön figyelmet és erőforrásokat kell allokálni a leszakadó, köztük a szegregálódó települések és térségekben lévő vállalkozások és társadalmi szereplők kapacitása építésére."</p>
36	vidékfejlesztés, leader	Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság	A korábbi beavatkozások értékelésének nyilvánossá tételét, illetve ha ilyen értékelés nem áll rendelkezésre, javasoljuk ilyen hatástanulmány elkészíttetését.	Támogatandó	Válaszadás során kezelendő	A Vidékfejlesztési Program tematikus értékelései elérhetők a https://www.palyazat.gov.hu/vidkfejlesztési-program-weboldal on.
37	általános	Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság	A Stratégia nem értékel kockázatként olyan – területileg nagyon differenciált mértékben mutatózó – tendenciákat (pl. népességmozgalmi, munkaerő-piaci stb.), amik esetenként a fejlesztéseket akadályozó helyi viszonyok kialakulásához vezethetnek. Példaként említhetjük a szegregálódó térségek kialakulását, ahol a lakosság átlagos képzettségi szintje erőforrás korlátként jelenhet meg.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az észrevétel beillesztésre került a "4.6.7.3. Gazdasági erőforrások" ponthoz.
38	általános	Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság	Az SKV nem tárgyalja érdemben a Stratégiát, vagy más, kapcsolódó stratégiákat megvalósító hazai finanszírozású programok lehatárolásának és szinergiáinak kérdéseit	Támogatandó	KAP ST végrehajtási szakaszban kezelendő	Az SKV Környezeti Jelentés kiemelt hangsúllyal igyekezett vizsgálni a vonatkozó környezeti stratégiák és a KAP Stratégiai Terv összhangját az elemzés valamennyi szintjén. Az észrevételben említett finanszírozási

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
						programokkal való szinergiák kezelését a KAP Stratégiai Terv végrehajtási szakaszában tartjuk indokoltnak vizsgálni, kiemelten a pályázati felhívások kidolgozása során.
39	általános	Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság	A Stratégia említi ugyan a Magyar Falu programot, de nem részletezi a Program és a Stratégia kapcsolatát	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az észrevétel beillesztésre került a "4.6.7.3. Gazdasági erőforrások" ponthoz. Emellett megjegyzendő, hogy a Stratégia legújabb változata már kezelte ezt a problémát, ill. általában magasabb szinten tárgyalja a programok közötti lehatárolásokat.
40	általános	Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság	A Stratégia egyáltalán nem említi a közfoglalkoztatási programokat (amelyek a kisebb, és hátrányos helyzetű települések egyetlen foglalkoztatója és esetenként a településfejlesztés egyetlen szereplője).	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Beillesztésre került a "4.6.7.3. Gazdasági erőforrások" ponthoz a felvetés.
41	általános	Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság	Az SKV sem tisztázza a Stratégia beavatkozásai és a közfoglalkoztatás programok közötti lehatárolás, illetve szinergia szempontjait, és az ezek figyelmen kívül hagyásából származó kockázatokat.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az SKV a magyar és európai szabályozáshoz illeszkedve környezeti fókuszú, a fenntarthatóság más szempontjait nem bontja ki részleteiben. A foglalkoztatással kapcsolatos BM javaslatok beépítésre kerültek az SKV dokumentumba. A Stratégia legutóbbi változata már magasabb szinten tárgyalja a programok közötti lehatárolásokat.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
42	hátrányos helyzetű térségek	Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtikárság	Érdemes lenne kitérni arra, hogy a leghátrányosabb helyzetű települések, térségek, illetve lakosságcsoporthoz az erőforrások „túlhasználatát”, súlyos környezetvédelmi károkat eredményez. A jelenséget kezelni szándékozó edukációs beavatkozások mellett fontos szem előtt tartani, hogy az áttörő eredményekhez az érintett lakosságcsoporthoz jövedelmi, és képzettségi szintjének emelésére van szükség. Ehhez pedig – figyelembe véve az érintettek területi elhelyezkedésének koncentrációját és ennek változását – gyakran a helyi gazdaságfejlesztés előzőekben már említett eszközeit, illetve szempontjait érdemes alkalmazni a beavatkozások megvalósítása során.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Beillesztésre került a "4.6.7.3. Gazdasági erőforrások" ponthoz a felvetés.
43	Szociális szövetkezetek	Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtikárság	'RD12_W01_WTO_74 Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás' megnevezésű beavatkozásnál: a leírás a kedvezményezettek között nem nevesíti a szociális szövetkezeteket, holott a jogosultsági feltételek között szerepel a szociális szövetkezetekkel szemben támasztott feltétel. Javasoljuk a szociális szövetkezetek kedvezményezettek közötti feltüntetését.	Támogatandó	KAP ST módosítását igényelné	Az észrevétel a KAP Stratégiai Tervre vonatkozó, nem környezeti szempontú észrevétel.
44	vízvédelem	Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtikárság	A Kormány az 1242/2022. (IV. 28.) számú határozatával elfogadta Magyarország 2021. évi felülvizsgált vízgyűjtő-gazdálkodási tervét, javasoljuk és szükségesnek tartjuk a KAP Stratégiai Tervben az abban foglaltak figyelembe vételét	Támogatandó	KAP ST végrehajtási szakaszban kezelendő	A KAP Stratégiai Terv, még tervezetként hivatkozik az érintett és azóta elfogadott tervre, amelyet nem az SKV-ban kell kezelni
45	környezeti értékelés	Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtikárság	A környezeti értékelés eredményeivel (V. fejezet) egyetértünk, javasoljuk a Stratégiai Tervben azok teljes megjelenítését. Amennyiben valamelyik javaslat a véglegesítés során elhagyásra kerülne, kérjük Helyettes államtitkár asszony tájékoztatását, hogy a javaslat milyen szempontok alapján került elvetésre.	Támogatandó	Válaszadás során kezelendő	A hatóság számára készítendő válaszlevél során javasoljuk kezelni az észrevételt.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
46	víztestek	Budapest Főváros Kormányhivatala	A környezeti vizsgálatban foglalt, a felszín alatti víztestekre vonatkozó (tápanyag- és peszticid szennyezésekkel szembeni védelem, mennyiségi védelem) megállapításokkal BFKH egyetért és ellene kifogást nem emel.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	A javaslat erősíti az SKV Környezeti Jelentésben megfogalmazottakat.
47	víztestek	Budapest Főváros Kormányhivatala	A víztestek állapotának szinten tartása, valamint esetleges javulása érdekében a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási művek védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) betartása javasolt.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az SKV több helyen nevesíti, hogy az egyes beavatkozásoknál szükséges a vízbázisok védőterületein egyes agrár-környezetvédelmi intézkedések előnyben részesítése. A javaslatban nevesített jogszabály bekerült a releváns jogszabályokat nevesítő 2.2 fejezetbe.
48	víztestek	Budapest Főváros Kormányhivatala	Magyarországon 275 db kút rendelkezik gyógyvíz, valamint 270 db kút rendelkezik természetes ásványvíz minősítéssel. A BFKH rendelkezésére álló – kutakra vonatkozó – törzskönyvi nyilvántartásban fellelhető dokumentációk alapján a gyógyvízkutak közül 45 db, a természetes ásványvízkutak közül 30 db rendelkezik felszínen kijelölt védőövezettel.	Támogatandó	Nem igényel intézkedést	(Vélemény, elfogadva.)
49	víztestek	Budapest Főváros Kormányhivatala	Fentebb említett kutak védelme és azok állapotának szinten tartása érdekében javasolt a Rendelet 5. számú mellékletének figyelembe vétele, mely foglalkozik a védőterületek és védőidomok övezeteire vonatkozó korlátozásokkal.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A 4.6.3 fejezetben a felszíni és felszíni vizek védelmét célzó javaslatok közé bekerült.
50	Építészeti és műemlékvédelmi észrevételek	Építési és Beruházási Minisztérium	Magyarország Közös Agrárpolitika Stratégiai Terve 2023-2027 Stratégiai Környezeti Vizsgálat környezeti jelentés dokumentum 176. oldal 4.6.6. Vidéki táj megőrzése, táji elemek védelme és épített környezet védelme fejezetének 178-179. oldalán megtalálható, „A KAP Stratégia értékelése a vidéki táj megőrzése, táji elemek és kulturális örökség védelme szempontjából” szövegrész kiegészítése javasolt az alábbiak	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az SKV Környezeti Jelentése a javasolt kiegészítéssel korrekcióra került.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
			szerint. A 6. bekezdés után az alábbi szövegrész beemelése javasolt:			
51	Építészeti és műemlékvédelmi észrevételek	Építési és Beruházási Minisztérium	A 7. bekezdés második mondata: „Kimarad viszont a kulturális örökség részét képező tájképi jelentőségű régészeti lelőhelyek védelme.” szövegrész helyett az alábbi szövegrész javasolt: „A kulturális örökség részét képező tájképi jelentőségű régészeti lelőhelyek védelme fontos szempont.” Az utolsó, 9. bekezdés után az alábbi szövegrész beemelése javasolt: „A történeti és történeti értékű kertek megóvása, fenntartható kezelése és fejlesztése a természeti és kulturális örökség védelmét szolgálja.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az SKV Környezeti Jelentése a javasolt kiegészítéssel korrekcióra került.
52	Építészeti és műemlékvédelmi észrevételek	Építési és Beruházási Minisztérium	„Egyedileg védett műemlékeken, műemléki jelentőségű területeken az egyes épületek tetőfelületein, teraszain és homlokzatain, illetve történeti kertekben, történeti temetkezési helyeken azok teljes területén napelemt elhelyezni nem szabad.”	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az SKV Környezeti Jelentése a javasolt kiegészítéssel korrekcióra került.
53	Építészeti és műemlékvédelmi észrevételek	Építési és Beruházási Minisztérium	Az életminőséget emelni képes épített és természeti környezet harmonikus együttélése alkotja a kulturális tájat, amelynek folyamatos gazdagítása a helyi adottságokhoz alkalmazkodó minőségi, építészeti alkotásokkal előremutató feladat. Kiemelt fontosságú az épített örökség integrált kezelése, valamint hasznosulásának a konzerváláson és értékmegőrzésen túlmutató támogatása.”	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az SKV Környezeti Jelentése a javasolt kiegészítéssel korrekcióra került.
54	Településtervezési észrevételek, LEADER	Építési és Beruházási Minisztérium	Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu) beavatkozásánál megköveteli a településfejlesztési tervhez való illeszkedést.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az észrevétel beillesztésre került a "4.4.31. Képzés, tanácsadás, bemutatóüzem, minőségbiztosítás, digitalizáció" és a "4.4.37. LEADER stratégiák elkészítése és

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
						végrehajtása" pontokhoz, illetve a javaslatokhoz.
55	Zöld infrastruktúra	Építési és Beruházási Minisztérium	Szükséges ezért a zöldinfrastruktúra-hálózat felmérése, nyilvántartása, összehangolt tervezése és fejlesztése. Javasoljuk, hogy a terv hangsúlyozza, hogy az agrárterületekhez kapcsolódó zöldinfrastruktúra-elemeknek (fasorok, mezsgyék stb.) kapcsolódniuk kell a települési zöldinfrastruktúra hálózathoz. A zöldinfrastruktúra tervezése során a KAP stratégia egyes elemeit összehangoltan kell kialakítani és fenntartani.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A javaslatnak megfelelő kiegészítés beépítésre került az SKV Környezeti Jelentésbe.
56	Zöld infrastruktúra	Építési és Beruházási Minisztérium	A külterületi helyi közutak fejlesztéséhez szintén kapcsolódnia kell zöldinfrastruktúra-fejlesztésnek is. A KAPNST-ben megfogalmazott célok, a zöldinfrastruktúra-hálózat visszaállítása (fasorok, erdősávok, mezsgyék) így tud hatékonyan megvalósulni. Ezek az utak kötik össze a kistelepüléseket, a települési és mezőgazdasági területeket. Kérjük ezért, hogy a 316. oldalon szereplő, kistelepüléseken történő vidéki infrastrukturális fejlesztés „C” célterület fejlesztéseihez javasolja a közlekedési és a zöldinfrastruktúra együttes fejlesztését, az út-menti fasor, erdősáv, sövény telepítését is. Ezek a fejlesztések összekapcsolódhatnak a hagyományos tájgazdálkodással is (gyümölcsfák telepítése utak mellett).	Támogatandó	KAP ST végrehajtási szakaszban kezelendő	A javaslat figyelembe vétele a KAP Stratégiai Terv megvalósítási szakaszában indokolt.
57	Zöld- és barnamezős beruházások	Építési és Beruházási Minisztérium	A jelentés 10. oldala kiemeli, hogy előnyben kell részesíteni a barnamezős beruházásokat, és amennyiben zöldmezős beruházásra kerül sor, azt a rosszabb minőségű termőföldön kell megvalósítani. Ezzel kapcsolatban meg kívánjuk jegyezni, hogy éppen a termőföldek ilyen irányú védelmében módosult 2022. március 1-jével a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény, amelynek 28. § (3) bekezdése	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	A javaslat erősíti az SKV Környezeti Jelentésben megfogalmazottakat.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
			kimondja, hogy kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében erőműveket nem lehet elhelyezni, kivéve a háztartási méretű kiserőműveket, ezeket is épületen elhelyezve.			
58	beépítés	Építési és Beruházási Minisztérium	Az új beépítésre szánt területek térnyerésével és a beépítettség növekedésével kapcsolatosan (63. és 222. oldal) fel szeretnénk hívni a figyelmet az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 7. § (3) bekezdés e) pontjában foglalt, 2021. július 1-jétől hatályos új szabályozásra, amely külön felelős önkormányzati döntéshez és más megfelelő terület hiányához köti az új beépítésre szánt terület kijelölését. Ezzel egyidejűleg változott a 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) 2. számú melléklete is, amely az általános mezőgazdasági területen a korábbi 10 %-ról 6 %-ra csökkentette a maximális beépíthetőséget. A helyi építési szabályzatok pedig ezt a %-os értéket tovább csökkenthetik.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	A javaslat erősíti az SKV Környezeti Jelentésben megfogalmazottakat, szövegmódosítást nem igényel.
59	településkép védelme	Építési és Beruházási Minisztérium	A 195. oldalalon található, a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény és a felhatalmazása alapján kiadott településképi rendeletek területi hatálya a külterületekre is kiterjed, így nem egy esetben külterületek is településképi szempontból meghatározó területté lettek nyilvánítva önkormányzati rendeletekben, és ezáltal az önkormányzat nemcsak a településképi arculati kézikönyv segítségével, de konkrét jogszabályi követelményrendszerrel is képes elősegíteni a tájra jellemző anyaghasználat, homlokzat kialakítás, zöldfelületi megoldások megjelenését.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	A 2016. évi LXXIV. törvény ráerősít a SKV jelentésben megfogalmazottakra.
60	településkép védelme	Építési és Beruházási Minisztérium	A KAPNST 249., 254. oldalán az élőhelyek elvesztése kapcsán említi a füves mezsgyéket, sövényeket, fasorokat a mezővédő erdősávok mellett. A fejezetben később azonban csak utóbbiakat említi újra, javasoljuk a bővítést.	Támogatandó	KAP ST módosítását igényelné	A KAP ST 3.1. fejezete több szempontból kibővítésre került.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
61	Területrendezési észrevételek	Építési és Beruházási Minisztérium	A KAPNST anyagában, valamint a KAPNST Stratégiai Környezeti Vizsgálata jelentésben a területrendezéshez, mint a területi tervezés és szabályozás ezen oldalához a kapcsolat nincs jelen, mely az ún. KAP Stratégiai Terv Rendelet XI. mellékletének tartalma alapján logikus.	Támogatandó	KAP ST végrehajtási szakaszban kezelendő	A vélemény együtt kezelendő a 62. sorban elhelyezett javaslattal.
62	Területrendezési észrevételek	Építési és Beruházási Minisztérium	Maga a KAPNST több olyan széleskörű célkitűzést (klímavédelem, vízgazdálkodás és –megtartás; a tájak megőrzése, védelme és fejlesztése stb.) vonultat fel, melyek megvalósításához a területi és általános érvényű megalapozás az országos, illetve a térségi területi szabályozás oldaláról segítő előfeltétel. Tekintettel arra, hogy a KAPNST az országos és a kiemelt térségek területrendezési terveivel nem keres kapcsolatot, a vármegyei (továbbiakban: megyei) területrendezési tervek szintje nem kerülhet látásterébe.	Támogatandó	KAP ST végrehajtási szakaszban kezelendő	A javaslat figyelembe vétele a KAP Stratégiai Terv megvalósítási szakaszában indokolt.
63	Területrendezési észrevételek	Építési és Beruházási Minisztérium	A megyei területrendezési tervekben a megyei önkormányzatoknak lehetőségük volt egyedileg meghatározott új térségi övezetek megállapítására és lehatárolására. Ezen egyedileg meghatározott térségi övezetek az elfogadott megyei területrendezési tervekben jellemzően: részben fejlesztési (gazdasági, mezőgazdasági, tájgazdálkodási) és innovációs; másrészt védelmi célú (környezet-, klíma-, víz-, földvédelmi); adott esetben orientáló jellegű (megújuló energiaforrások és hasznosításuk) övezetek és a KAPNST-ban megjelenített célokhoz ezáltal kapcsolódhatnak.	Támogatandó	KAP ST végrehajtási szakaszban kezelendő	A javaslat figyelembe vétele a KAP Stratégiai Terv megvalósítási szakaszában indokolt.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
64	Területrendezési észrevételek	Építési és Beruházási Minisztérium	<p>megfontolandó, hogy a KAPNST célok jobb megvalósíthatósága érdekében ezen térségi övezetekre és szabályaikra a KAPNST figyelme a későbbiekben még kiterjedjen és amennyiben ez lehetséges, a területrendezési tervekben foglaltak, valamint a KAPNST céljai közötti összhang fejlődjön. Mindez elősegítené azt, hogy az egyes KAPNST célokra allokált erőforrások ténylegesen oda irányulhassanak, ahol a megvalósítás alapvető területi kereteit és előfeltételeit a megye a területi szabályozás ezen magasabb szinten már korábban alaposan megvizsgálva átgondolta, a potenciális helyeket a területrendezés szintetizáló módján beazonosította és lehatárolta, a térség településeivel azokat széleskörűen egyeztetve, véleményüket figyelembe vette, az övezetekhez a szükséges szabályokat hozzárendelte és végső soron a megyei terv megalkotásával biztosította, hogy ezen elemek majd a települések szintjén is beépülhessenek a településrendezési tervekbe. Ez így együttesen szavatolja, hogy a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben foglalt, a KAPNST-hez hasonlóan igen sokrétű - területi, tájhasználati, természeti, ökológiai, erőforrások megőrzését és védelmét megfogalmazó – célok egy irányba mutathatóak és fenntartható fejlődése érdekében.</p>	Támogatandó	KAP ST végrehajtási szakaszban kezelendő	A javaslat figyelembe vétele a KAP Stratégiai Terv megvalósítási szakaszában indokolt.
65	általános	Nemzeti Népegészségügyi Központ	<p>A KAP intézkedései megvalósulásuk esetén általánosságban pozitív hatással lesznek az emberi egészségre, azonban a KAP SKV kidolgozása környezet- és település-egészségügyi szempontból nem kellően részletes. Összességében jelen levelemben tett javaslataim figyelembe vétele esetén környezet- és település-egészségügyi, valamint kémiai biztonsági szempontból a NATS SKV egyeztetési dokumentumainak elfogadását javaslom.</p>	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az SKV dokumentumba beillesztésre kerültek az NNK javaslatai.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
66	levegőhigiéné	Nemzeti Népegészségügyi Központ	<p>Levegőhigiénés szempontból a KAP SKV vitaanyagának 4.1.4. Levegőminőség javítása, fenntartható hulladékgazdálkodás és körforgásos gazdaság előmozdítása c. alfejezete (KAP SKV/42 oldal) csak a levegőminőség mérésről ad rövid áttekintést.</p> <p>Továbbá a KAP SKV dokumentum 54. oldalán, a 4.2.4. Levegőminőség javítása, fenntartható hulladékgazdálkodás és körforgásos gazdaság előmozdítása/Magyar stratégiák és szakpolitikák és céljaik c. alfejezetben a levegőminőségi tervek aktuális állapota hiányos. (Megjegyzem, hogy az Agrárminisztérium honlapján elérhető információk alapján a 2019-2021 közötti időszakban összesen 9 zóna/település levegőminőségi terve került megújításra, valamint Pécs esetén a legutolsó felülvizsgálat 2022-ben történt meg. https://kormany.hu/agrarminiszterium/kornyezetugy)</p>	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A javaslatokat a dokumentumba foglaltuk: a 43. oldalon kiegészítettük a körforgásos gazdaságra, illetve fenntartható hulladékgazdálkodásra vonatkozó kritériumokkal; az 56. oldalon frissítettük az adatok aktuális állapotát.
67	Talajhigiéné és hulladékgazdálkodás	Nemzeti Népegészségügyi Központ	<p>Talajhigiénés és hulladékgazdálkodási szempontból a KAP SKV vitaanyagában részletezett műtrágya-kijuttatás csökkentési és ammónia-emisszió mérséklési célokkal egyetértek, mivel a megadott célok eléréséhez javasolt előírások, mint a talajvizsgálaton és levélanalízisen alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, a nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása, a szerves trágya használatok fejlesztése, továbbá a talajkondicionálók és mikrobiológiai készítmények alkalmazása, eredményesen csökkenthetik a kijuttatott műtrágyák mennyiségét és az ammónia-emisszió mértékét.</p> <p>KAP SKV/116-118 oldal: A mezőgazdasági üzemek, kisüzemek fejlesztéseként előirányozott beavatkozás keretében támogatandó intézkedések hozzájárulhatnak a mezőgazdasági eredetű ammónia-emisszió csökkentéséhez a trágyakezelési, tárolási és felhasználási fejlesztésekkel, azonban település-egészségügyi szempontból az állattartó kapacitás növelésénél tekintetbe kell venni a</p>	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A javaslatokat a dokumentumba foglaltuk a 117. oldalon, illetve a monitoring mutatókat is kiegészítettük ez alapján, a konvencionális növényvédőszerrel mennyiségére vonatkozóan.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
			bűz kibocsátások lehetséges növekedésére is. A növényvédőszer felhasználás csökkentése és az ökológiai gazdálkodási elvek figyelembevétele eredményesen járulhat hozzá a környezetbe kerülő veszélyes anyagok mennyiségének csökkentéséhez.			
68	Talajhigiéné és hulladékgazdálkodás	Nemzeti Népegészségügyi Központ	Az erdőtüzek megelőzése és a zöldhulladékok nyílt téri elégetésének megszüntetése a talaj- és levegőminőség megőrzését egyaránt segíti. Környezet-egészségügyi szempontból viszont a biomassa felhasználási lehetőségek közül az égetéssel történő hasznosítás esetében mindig figyelembe kell venni a potenciális légszennyező hatásokat is. A mezőgazdasági eredetű, biológiai úton lebomló szervesanyag tartalmú hulladékok hasznosítását a körforgásos gazdasági célkitűzések megvalósításához kiemelt jelentőségűnek ítélem meg. A KAP Stratégiai Terv dokumentumában a 617- 626 oldalon az V. Melléklet/5.2.3. Talajok védelme és talajminőség, valamint az 5.3 Hozzájárulás az uniós Zöld Megállapodásának céljaihoz (Termőföldtől az asztalig és a Biodiverzitás stratégia) című pontokban részletezett kötelezettségek betartását és betartatását környezet- és település-egészségügyi szempontból támogatom, mivel megfelelő alapot nyújtanak a talajvédelmi, hulladékgazdálkodási és veszélyes anyag kibocsátását csökkentő hazai és Európai Uniói célkitűzések eléréséhez.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	SKV-ban megfogalmazott javaslat, amellyel a véleményező egyetért (fontosnak tart). A javaslat erősíti az SKV Környezeti Jelentésben megfogalmazottakat.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
69	kémiai biztonság	Nemzeti Népegészségügyi Központ	Kémiai biztonsági szempontból a KAP és SKV értékelése során a kemizációval kapcsolatos álláspontját, valamint ezek fejlesztési célkitűzéseit vizsgáltam, amelyek ismeretében támogatom a KAP Európai Unió céljakkal megegyező azon célkitűzését, amely során 2030-ig a kémiai növényvédőszer használata 50%-kal kívánják csökkenteni. Az előzőekben részletezett célkitűzés nem csak a biodiverzitás fenntartása érdekében fontos, hanem a vegyi anyagok felhasználásából eredő, valamint a szennyezőanyagok emberi szervezetbe jutó egészségkárosító hatásainak csökkentése érdekében is. Mindezekkel összefüggésben egyetértek a Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Tervben megfogalmazott okos, megfelelő időben és mennyiségben végzett vegyszerfelhasználás elvével, továbbá egészségvédelmi célokat szolgál a KAP Stratégiai Terv azon beavatkozási stratégiai pontja is, amely az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodást a vegyi anyagok felhasználásának csökkentésével kívánja elérni. Fentiek alapján a KAP stratégiai tervében és környezeti jelentésében foglaltakkal kémiai biztonsági szempontból egyetértek.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	SKV-ban megfogalmazott javaslat, amellyel a véleményező egyetért (fontosnak tart). A javaslat erősíti az SKV Környezeti Jelentésben megfogalmazottakat.
70	általános	Országos Környezetvédelmi Tanács	A KAP SKV minden részletre kiterjedően elemzi a Terv megfelelőségét a gazdasági,- társadalmi,- környezeti fenntarthatóság célkitűzéseinek és összegzően megállapítja, hogy "az átfogó horizontális (modernizációs) célkitűzés mindhárom előbbi célkitűzés megvalósításához hozzájárul az agrártudás és innovációs rendszer, a digitalizáció és innováció támogatása révén. Az OKT véleményben hangsúlyos kiemelés az elismerését a tekintetben, hogy a KAP és annak Környezeti Értékelése gyakorlatilag egyidejűleg, az SKV megállapításai és javaslatai visszacsatolásával készült, ami teljes mértékben megfelel az	Támogatandó	Nem igényel intézkedést	A SKV helytállóságára vonatkozó megállapítást köszönjük.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
			EU EC 42 / 2001.(2001. 06.27.) Direktíva, valamint az ezt, hazai jogszabállyal kihirdető 2 / 2005.(2005.I.11.) Korm. rendelet céljának és értelmének. A Környezeti Jelentés legjelentősebb 14 javaslatát összegző módon is felsorolja. A Környezeti Jelentés szerkezete és tartalma megfelel az SKV- ra vonatkozó előírásoknak.			

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
71	Természetvéd elem	Pest Megyei Kormányhivatal	<p>Magyarország jelentős területe áll kiemelt természetvédelmi oltalom alatt (nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek, természetvédelmi területek). Hazánk európai uniós csatlakozása nyomán 2004-ben szintén kiterjedt területek kerültek kijelölésre az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű, Natura 2000 területek hálózatába. Jelentős kiterjedésűek az országos ökológiai hálózat területei, valamint az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (I. 23.) KöM–FVM együttes rendelet szerint kijelölt érzékeny természeti területek (ÉTT). A kiemelt természetvédelmi oltalom alatt álló, valamint a Natura 2000 területek hálózatába nem tartozó területek között szintén található számos olyan magas élőhelyi értékű terület, amely fontos szerepet tölt be az élővilág természeti rendszerében. A fentiek szerinti területek több területhasználati típusba tartoznak, természetvédelmi szempontból az erdőterületeken kívül legjelentősebbek a mezőgazdasági hasznosítás alatt álló területek. A megfigyelt természetes és természetközeli állapotú gyepterületeken és az extenzív mezőgazdasági hasznosítású területeken túlmenően az intenzíven művelt szántóföld területek is fontosak lehetnek, mint a különböző állatfajok élő és táplálkozási területei. A mezőgazdasági termelés, a Föld zöldfelületeinek mezőgazdasági hasznosítása globális szinten és helyi szinten is a természeti rendszerekre gyakorolt kockázatokkal járhat. Utalva itt a nagytáblás monokultúrás „agrársivatag” jellegű termesztésre vagy a szakszerűtlen vegyszerhasználatra, különösen a felszíni és felszín alatti vizek veszélyeztetésére, a vagy természeti rendszerekben fontos szerepet betöltő rovarvilág faj és egyedszám szerinti túlzott csökkenésére. A környezeti értékelés javaslatai között helyesen kerül</p>	Támogatandó	KAP ST végrehajtási szakaszban kezelendő	A KAP Stratégiai Terv 2021.12.30-i változata alapján készült az SKV Környezeti Jelentés, így az elfogadott javaslatok száma is az akkor aktuális állapotot tükrözik. A KAP Stratégiai Terv 2022. évi véglegesítése során számos javaslat megfontolásra és beépítésre került.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
			<p>kiemelésre a hazai gyepterületek védelme és területének növelése, a vizes élőhelyek, vízvédelmi sávok, belvizes területek védelme, az ökológiai gazdálkodás kiterjesztése. A tematika véleményezése során a Kormányhivatal már kiemelte, hogy a természetvédelem eredményes működése nem képzelhető el a természetvédelmi szempontú mezőgazdasági tevékenység és ennek körében a természetvédelmi szempontú támogatási rendszerek alkalmazása nélkül. Sajnálatos, hogy a mezőgazdasági tevékenység mellett különösen a madárfajok állományindexe csökkenő tendenciát mutat, sőt ez a csökkenés az apróvad állományt is érinti. A Kormányhivatal sajnálatosnak tartja, hogy a környezeti értékelés 1. számú mellékletét képező táblázatos értékelés szerint az SKV értékelés javaslatai nem kerültek minden esetben figyelembe vételre, vagy azokat csak részben alkalmazták.</p>			

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
72	szemléletformálás	Pest Megyei Kormányhivatal	<p>A Kormányhivatal korábbi véleményében is felhívta a figyelmet arra, hogy „az anyagi támogatások mellett hasonlóan fontosnak tartjuk a mezőgazdaságban tevékenykedők számára nyújtandó tájékoztatást, illetve a természetvédelmi szemlélet, értékrend széles körű elfogadtatását.” Sajnálatos, hogy a gazdálkodók a kötelezettségeiket ritkán ismerik, és például a mezőgazdasági gyakorlatban fontos vízgazdálkodással kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismereteik hiányosak. Ugyancsak kedvezőtlen jelenség (a biodiverzitás csökkenésének mérséklése szempontjából) a helyi adottságokhoz jobban alkalmazkodó gazdálkodási módok, természetesen nem megfelelő ütemű terjedése. Történelmi visszatekintésként megjegyezzük, hogy a XIX.-XX. század fordulóján, illetve az 1910-es, 1920-as években milyen számos okszerű művelésre tanító mezőgazdasági kiadvány, propaganda anyag készült a mezőgazdálkodók, kertészek, erdészek foglalkozók számára. A Kormányhivatal egyetért a környezeti értékelés javaslatával, ami szerint egy szaktanácsadói rendszer kiépítése a környezeti szempontok érvényesülését elősegíthetné.</p>	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Beillesztésre került a "4.4.31. Képzés, tanácsadás, bemutatóüzem, minőségbiztosítás, digitalizáció" ponthoz: "Fontosnak a mezőgazdaságban tevékenykedők számára nyújtandó tájékoztatás, illetve a természetvédelmi szemlélet, értékrend széles körű elfogadtatása. Sajnálatos, hogy a gazdálkodók a kötelezettségeiket ritkán ismerik, és például a mezőgazdasági gyakorlatban fontos vízgazdálkodással kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismereteik hiányosak. Ugyancsak kedvezőtlen jelenség (a biodiverzitás csökkenésének mérséklése szempontjából) a helyi adottságokhoz jobban alkalmazkodó gazdálkodási módok, természetesen nem megfelelő ütemű terjedése." Illetve a javaslatokhoz: "Szükséges a mezőgazdasági szereplők számára átfogó környezet- és természetvédelmi szemléletformáló program indítása."

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
73	Natura 2000	Pest Megyei Kormányhivatal	<p>A környezeti értékelésben több helyen is kiemelten szerepel a Natura 2000 hálózat, illetve a Natura 2000 területek természetvédelmi célkitűzéseivel való egybevetés és értékelés.</p> <p>A Kormányhivatal korábban felhívta a figyelmet arra, hogy amennyiben az intézkedések végrehajtása nyomán, a környezeti értékelés alapján a Natura 2000 területekre gyakorolt jelentős hatás várható, az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4. § (1), (2) bekezdés a) pont, 10. § (1), (2), (3), (4), (5) bekezdés a) pont, (6), (7) bekezdés alapján a 14. számú melléklet szerinti, külön hatásbecslési dokumentáció kidolgozásával - vizsgálni szükséges a Natura 2000 területekre gyakorolt hatásokat.</p> <p>A KAP stratégiában foglaltak végrehajtása nyomán az élőhelyekre, Natura 2000 területekre gyakorolt jelentős hatás a környezeti vizsgálat alapján nem zárható ki (pl.: A várhatóan jelentős negatív természetvédelmi hatással járó beavatkozások között első helyen említendő a mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása, melynek célja a vízfelhasználás hatékonyságának javítása, vagy: a mezőgazdasági ökológiai hálózat elemeinek művelési célú igénybevitelére, amely közvetlen és jelentős negatív hatásként értékelendő), ezért a Kormányhivatal szükségesnek tartja stratégia léptékének megfelelő részletességű önálló Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció pótlólagos elkészítését és a környezeti értékeléshez történő csatolását.</p>	Részből támogatható	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	<p>Tekintettel arra, hogy a hazai földhasználatot jelentős mértékben befolyásolja a KAP Stratégiai Terv által biztosított támogatási rendszer, annak hatása vizsgálatra érdemes a földhasználatától függő Natura 2000 fajok és élőhelyek tekintetében. Bár a KAP Stratégiai Terv Stratégiai Környezeti Vizsgálat Környezeti Jelentése különálló hatásbecslési dokumentációt nem tartalmaz a Natura 2000 hálózatra gyakorolt hatásokról, annak vizsgálati szemlélete, megállapításai és javaslatai messzemenőig figyelembe vették a hálózat ökológiai céljait és a támogatási rendszer potenciális veszélyeit/lehetőségeit. Fentiek okán az önálló hatásbecslési dokumentáció készítésére vonatkozó javaslat ismételt átgondolását és lehetőség szerint a jelenlegi változat elfogadását kérjük.</p>

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
74	Tájvédelem	Pest Megyei Kormányhivatal	<p>A környezeti értékelés tartalmazza az Európai Táj Egyezményben, valamint a Nemzeti Tájstratégia (2017-2026) átfogó céljainak figyelembe vételét. A települések (külterületi) zöldfelületi rendszerének egyik legkiterjedtebb szerkezeti elemét a mezőgazdasági területfelhasználás teszi ki. A mezőgazdasági termeléssel összefüggő létesítmények, építmények meghatározó tájelemei egyes tájrészleteknek. A hagyományos mezőgazdálkodás, tájhasználat, a népi gazdasági építészet emlékei tájaink egyik legfontosabb védendő értékét adják. A mezőgazdasági területek - mint biológialilag aktív felületek - településszerkezeti helyzete a települések környezetminőségét is befolyásolhatja. A környezeti vizsgálat dokumentumban hangsúlyosan jelennek meg a tájvédelmi szempontok. A külterületi zöldfelületekkel való gazdálkodás módja és jellege meghatározó a táj egésze szempontjából. A talajerózió elleni védekezés, a talajszerkezet, illetve a talajok védelme, a biológialilag aktív felületek, ezek között a vízfelületek is meghatározóak a tájállapot szempontjából. Helyesen kerül kiemelésre a mezővédő erdősávok, a vízvédelmi sávok, tájfásítások fontos szerepe. A helyszíni adottságokhoz alkalmazkodó, azokat okszerűen kiaknázó, de a táj terhelhetőségének szintje alatt maradó hasznosítás a táj védelmét biztosítja. A támogatási rendszerek eredményeként a táj arculata is átalakulhat. A hagyományos tájgazdálkodás szoros kapcsolatban áll a kulturális értékvédelemmel, turisztikával, rekreációval, üdülési lehetőségekkel, sőt az ország nemzetközi elismertségével is, utalunk itt a világhírnévre szert tett borvidékeinkre, vagy a tájba történő beavatkozás nyomán létrejött Hortobágyi pusztára. A mezőgazdasági területhasználati formák és az azokhoz kapcsolódó építmények döntően meghatározzák az egyes</p>	Nem igényel intézkedést	Nem igényel intézkedést	

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
			<p>tájrészletek tájszerkezetét, tájjellegét, funkcionális és esztétikai értékét.</p> <p>A Kormányhivatal fontosnak tartja, hogy az országos szintű, táj védelmére irányuló tervek, vizsgálatok eredményei helyi szinteken is megjelenjenek, a helyi döntéshozók és gazdálkodók számára támogatott, vonzó lehetőségként felhasználásra is kerülhessenek.</p> <p>A jelenleg hatályos agrártámogatási rendszerben több olyan tájelem is helyet kapott, amely értékes, védendő eleme tájainknak (kunhalom, gémeskút, magányosan álló fák, fasorok stb.). A támogatási rendszereknek a jövőben is fontos szerepe lehet a hagyományos tájhasználat, tájjelleg és az értékes tájelemek megőrzésében.</p> <p>A környezeti értékelés javaslatai között szerepel a védett tájképi elemek termértékének növelése és újabb elemek bevezetése. A javaslat célkitűzésével a Kormányhivatal egyetért, azonban megjegyzi, hogy a példaként felsorolt külterületi fészületek a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (3) bekezdés szerint egyedi tájértékként védelem alá helyezhetők, a határjelző halmok, mint kunhalmok a törvény 23. § (3) bekezdés f) pontja a lapján „ex lege” védelmet élveznek. Az egyedi tájértékek katasztere a települések egy részére már elkészült.</p>			

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
75	Talaj	Pest Megyei Kormányhivatal	A KAP I. pillér intézkedései a környezeti értékelésben bemutatottak alapján nincsenek közvetlen hatással a földtani közegre és így annak minőségére. A KAP II. pillér intézkedései közül több is (támogatott infrastruktúra fejlesztések) a környezeti értékelésben bemutatottak alapján alapvetően a földtani közeg terhelésével jár. A környezeti értékelésben bemutatott környezetvédelmi intézkedések és fenntarthatósági célú javaslatok (pl. barnamezős beruházások előtérbe helyezése) a földtani közeg védelme szempontjából támogatott célkitűzéseket tartalmaznak. Az egyes (jelenleg még nem konkrét) beruházások környezeti elemekre - így a földtani közegre - gyakorolt hatásait a területileg illetékes környezetvédelmi hatóság eljárásaiban vizsgálja és megteszi a szükséges előírásokat annak érdekében, hogy az egyes beruházások esetén a földtani közeg szennyezésének esélye minimális legyen. Az értékelés szerinti terhelő tényezőket figyelembe kell venni az egyes beruházások engedélyezése során, így ezek hatása minimálisra csökkenthető. A környezeti jelentésben foglaltakat vizsgálva megállapítható, hogy a KAP megvalósulása esetén a földtani közeg védelme szempontjából jelentős környezeti hatás nem feltételezhető. A KAP környezeti értékelésében megfogalmazott célok fentiek szerinti megvalósulása összességében nem ront a meglévő környezeti állapotot. A környezeti értékelés által megfogalmazott javaslatok figyelembe vételével a KAP-ban foglaltakat a földtani közeg védelme szempontjából a Kormányhivatal elfogadásra javasolja.	Nem igényel intézkedést	Nem igényel intézkedést	

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
76	Levegőtisztaság-védelem	Pest Megyei Kormányhivatal	<p>Az új Közös Agrárpolitika (2023 – 2027) által meghatározott zöld fenntarthatósági célkitűzések között többek között környezetvédelmi megőrzési célok szerepelnek. A Stratégiai környezeti vizsgálata többek között a levegőminőség javítása szempontjából is értékeli a környezeti hatásokat. A mezőgazdasági gyakorlatok közül kiemelendők az erdőgazdálkodási intézkedések, illetve az „Agro-ökológiai alapprogram”, melynek gazdálkodási előírásai (pl. az ültetvények sorközének takarása a fedetlen talajfelszín érdekében) segítik a levegő minőségének védelmét.</p> <p>A levegőminőségre negatívan hatnak azon intenzív technológiák, melyek nagy táblaméretet, csökkenő talajfedettséget és romló talajszerkezetet alakítanak ki. Az ágazatban történő fejlesztések, beavatkozások mind segítik ezen hatások mérséklését (pl. műtrágya kijuttatás mérséklése csökkenti az ammónia emissziót; a biomassa felhasználás hozzájárulhat a zöld hulladék nyílt téri égetésének csökkentéséhez).</p> <p>Összességében a Stratégiában foglaltak végrehajtásának pozitív környezeti hatásaként értékelhető, hogy az egyes mezőgazdasági gyakorlatok alkalmazása, a természetközeli erdők elősegítése, (kis)üzemi fejlesztések hozzájárulhatnak a levegőszennyezés csökkentéséhez, elsősorban lokális szinten.</p> <p>A környezeti értékelés összességében pozitív hatásként értékeli a Stratégiában foglaltakat a levegőminőség várható alakulására.</p> <p>A környezeti értékelés alapján, országhatáron átnyúló jelentős hatások nem állapíthatók meg levegőtisztaság-védelmi szempontból.</p> <p>A Kormányhivatal a 2/2005. Korm. rendelet 3. számú melléklete I. pontjának I.1.a pontjában foglaltak alapján, PE-</p>	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Megjelölt helyre (42. oldal) beépítésre került a módosítás szövege.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
			<p>KTFO/4996-2/2022. ügyiratszámú levelével az Országos Meteorológiai Szolgálat (a továbbiakban: OMSZ) levegőtisztaság-védelmi szempontú véleményét kérte a tárgyi dokumentációk tekintetében. Az OMSZ ELN-357-2/2022. ügyiratszámú nyilatkozata szerint:</p> <p>„Köszönettel vettem megkeresését a magyar Közös Agrárpolitika (KAP) Stratégiai Terv környezeti értékelés egyeztetése ügyében. A magyar Közös Agrárpolitika (KAP) Stratégiai Terv környezeti értékelést áttekintettük, azzal kapcsolatban az Országos Meteorológiai Szolgálat részéről levegőtisztaság-védelmi vonatkozásban javasolom a 42. oldalon található „4.1.4. Levegőminőség javítása, fenntartható hulladékgazdálkodás és körforgásos gazdaság előmozdítása” pont módosítását a következőkben leírtak szerint. „Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat friss és történelmi adatokkal is szolgál országszerte a levegőminőségről. Hatvan automata levegőminőség mérőállomás működik Magyarországon, ebből 12 Budapesten. Tizenkettő mobil levegőminőség mérőállomás is rendelkezésre áll olyan helyeken, ahol nincs automata levegőminőség mérőállomás. A mérőállomások jellege szerint megkülönböztetünk: közlekedési, ipari és háttér, valamint elhelyezkedése alapján: városi, külvárosi és vidéki állomásokat. A vizsgált légszennyező anyagok, a nitrogén oxidok (NO, NO₂, NO_x) kén-dioxid, szén-monoxid, ózon és PM 10 minden mérőállomáson. Ezen túl egyes mérőállomások mérik a PM_{2,5} és BTEX (benzol, toluol, etilbenzol és xilolok) koncentrációit. Minden adat (óránkénti átlag) elérhető az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat weboldalán (www.legszenyezettseg.met.hu). A mért adatokat továbbá a Nemzeti Népegészségügyi</p>			

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
			<p>Központ Levegőhigiénés Laboratóriuma is értékeli naponta. A lakosságot minden nap tájékoztatják a levegőminőség egészséghatásáról a Levegőhigiénés Index segítségével, amely nem minden esetben van összhangban a hazai jogszabályok alapján előírt egészségügyi határértékekkel. Az LHI 4 kategóriából áll: 1: elfogadható; 2: kifogásolt; 3: egészségtelen, 4 veszélyes), ezt minden mérőállomásra vonatkozóan kiszámítják, ennek alapján a napi levegőegészségügyi helyzetet.</p> <p>A mérési eredmények alapján hazánkban elsődleges forrás a lakossági szilárd tüzelésből eredő PM10 és PM2,5 valamint az elsősorban közlekedési eredetű NO2. Nyáron az erős napsütés következtében gyakran előfordul országos szinten ózon koncentráció egészségügyi határérték átlépése.” Szakmai kérdés esetén, kérem forduljanak a Levegőtisztaság-védelmi Referencia Központ osztályvezetőjéhez, Dézsi Viktorhoz (az ügyintézői adatoknál megadott elérhetőségei egyikén), aki szívesen áll rendelkezésükre.”</p> <p>A 2/2005. Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése és a 3. melléklet I. 1. a) pontja a környezet, a természet és a táj védelmére kiterjedően, az országos környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság, levegőtisztaság-védelem vonatkozásában az Országos Meteorológiai Szolgálat bevonását írja elő, azonban az országos hulladékgazdálkodási hatóságot és a hulladékgazdálkodási szakterületet nem nevesíti.</p> <p>A Kormányhivatal ugyanakkor, mint országos hulladékgazdálkodási hatóság az alábbi észrevételekkel él a hulladékgazdálkodást illetően:</p>			

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
77	Hulladékgazdálkodás	Pest Megyei Kormányhivatal	<p>A KAP Stratégiai Terv keretében tervezett beavatkozások, fejlesztések, intézkedések során egyöntetű szükségletként jelenik meg a hulladék keretirányelv betartásának elősegítése, ezen belül is elsődleges célként a hulladékcsökkentés előmozdítása. Számos területen tervezett beavatkozás elégít ki olyan igényt, melynek pozitív hulladékgazdálkodási hatásai várhatók, így például a borászatban a hulladék feldolgozása, vagy a zöldség-gyümölcs termesztés során a szennyvíziszap, az abból készült komposzt, valamint az élelmiszerhulladék újrahasznosítás a tápanyag utánpótlásban. Hulladékgazdálkodási szempontból ugyancsak kiemelendő, hogy a hulladék már a KAP Stratégiai Terv keretében beérkező pályázatok támogatásra történő kiválasztása során is megjelenik, mint mérlegelési szempont. A kiválasztás során a technikai jogosultsági feltételek teljesülése mellett ugyanis általános irányelv, hogy a támogatandók a korábbi állapothoz képest legalább 15%-os csökkenést eredményezzenek – a nem megújuló energiák használata, a levegő-, víz- és talajszennyezés mellett – a hulladékok keletkezése terén. Elfogadhatóak továbbá azon beruházások is, amelyek legalább 7%-os csökkenést eredményeznek a felsorolt területeken, de legalább egy további környezeti előnnyel járnak. A KAP Stratégiai Terv stratégiai környezeti vizsgálata (a továbbiakban: SKV) során a megvalósítás környezeti hatásainak értékelése, következményeinek feltárása és bemutatása egyebek mellett a fenntartható hulladékgazdálkodás és körforgásos gazdaság előmozdítása, mint környezeti vonatkozású szempont mentén történt. Ezen túlmenően az SKV külön fejezetben foglalkozik a KAP Stratégia hulladékgazdálkodási szempontú összefoglaló értékelésével, melyben ismételt kiemelt szerepet kapnak a fenntarthatóság, illetve körkörös</p>	Nem igényel intézkedést	Nem igényel intézkedést	SKV-ban megfogalmazott javaslat, amellyel a véleményező egyetért (fontosnak tart). A javaslat erősíti az SKV Környezeti Jelentésben megfogalmazottakat.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
			<p>gazdálkodás aspektusai. Amennyiben ugyanis a mezőgazdasági termelők tevékenységük során a fenntarthatósági, illetve körkörös gazdálkodási szempontokat tekintik irányadónak, azok hozzájárulhatnak a hulladékmennyiség és ezen belül a hulladékkezelés csökkenéséhez. A környezeti vizsgálat eredményeként megállapításra került, hogy a termelőeszközök és feldolgozó üzemek korszerűsítése energiatakarékosabb működést és csökkentett hulladékképződést eredményez, ami a járulékos negatív környezeti hatásokat képes mérsékelni. Ezzel szemben a feldolgozási és tárolási kapacitások fejlesztése megnövekedő hulladékképződéssel jár, ugyanakkor a helyi/térségi együttműködéseket erősítve a rövidebb és fenntarthatóbb élelmiszerláncok kerülhetnek előtérbe. A tervezett informatikai fejlesztések (pl. okos falu program), az információs technológia fejlesztésének és működtetésének kapcsán felmerült az elektronikai hulladék újrahasználatának és újrahasznosításának energiaigényessége, illetve az újrahasználat vagy hasznosítás gyakori megoldatlansága, mint probléma. Alapvetően azonban a beavatkozásokkal kapcsolatban a környezeti vizsgálat során hulladékgazdálkodási szempontból többlet káros hatás nem került azonosításra. A környezeti vizsgálat összegzéseként pedig megállapításra került, hogy a KAP Stratégiai Tervtől pozitív hatás várható a fenntartható hulladékgazdálkodás és a körforgásos gazdaság megvalósítása szempontjából. Ezt főként a mezőgazdasági eredetű veszélyes és nem veszélyes csomagolási hulladékok (műtrágyák, növényvédő szerek csomagolóanyagai) mennyiségének csökkenése, illetve az olyan nagy mennyiségben képződő hulladék talajerő visszapótlásra történő felhasználása, mint a szennyvíziszap, az élelmiszerhulladék, vagy a mezőgazdasági eredetű,</p>			

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
			<p>biológiai úton lebomló szervesanyag tartalmú hulladékok bioenergia-hasznosítása eredményezheti. Az SKV erőssége, hogy kivételes részletességek tárja fel a KAP Stratégiai Terv keretében tervezett beavatkozások egyedi hulladékgazdálkodási vonatkozásait. Az egyes beavatkozáscsoportok kapcsán külön kiemelve azok negatív és pozitív hatását a hulladékgazdálkodásra. Ugyanez az alaposság jellemzi az egyes beavatkozásokhoz köthetően – a fenntarthatóság és a körkörös szemlélet jegyében – tett hulladékgazdálkodási szempontú javaslattételeket is. Az SKV mindezzel kellő hangsúlyt fektet a terv hulladékgazdálkodási vonatkozású értékelésére és kiválóan érzékelteti, hogy a hulladékképződés mérséklésének, a mezőgazdaságban keletkező hulladékok megfelelő és fenntartható kezelésének problematikája a terv megvalósításának fontos részét kell, hogy képezze. A fentiek alapján a KAP Stratégiai Terv SKV dokumentációjának hulladékgazdálkodási szempontú elfogadása javasolt.</p>			

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
78	Zaj- és rezgésvédelem	Pest Megyei Kormányhivatal	Az új Közös Agrárpolitika (2023 – 2027) által meghatározott zöld fenntarthatósági célkitűzések között többek között környezetvédelmi megőrzési célok szerepelnek. A környezeti értékelés többek között a zaj- és rezgés elleni védelem szempontjából is értékeli a környezeti hatásokat. A Stratégiában foglaltak zaj- és rezgésvédelmi szempontból elfogadhatók. A környezeti értékelés alapján országhatáron átnyúló jelentős hatások nem állapíthatók meg zaj- és rezgésvédelmi szempontból.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	SKV-ban megfogalmazott javaslat, amellyel a véleményező egyetért (fontosnak tart). A javaslat erősíti az SKV Környezeti Jelentésben megfogalmazottakat.
79	természetvédelem	Magánszemély2	Hiába vannak nem termelő beruházásokra támogatások, a gazdák nem tudnak hozzáférni. A támogatási rendszer nem tud mit kezdeni a természet változatosságával, hogy egyik évben vizes a terület, másokban száraz. Ezt hogy kezeli a rendszer?	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	A felvetett probléma valós, melyre a KAP Stratégiai Terv Stratégiai Környezeti Vizsgálata a beavatkozásokra tett javaslataival kívánt reagálni (pl. egymásra épülő zöld felépítményrendszer, méltányosabb kifizetések a magasabb környezeti vállalások esetén, zöld tanácsadó hálózat felállítása).
80	természetvédelem	Magánszemély3	Az AKG időtávja 5-10 év. Egyéves vállalás hogyan teljesíthető, mi az értelme?	Támogatandó	KAP ST végrehajtási szakaszban kezelendő	Az észrevétel alapvetően a KAP Stratégiai Terv tartalmára vonatkozik és indokolt. Az SKV Környezeti Jelentés javaslatai között szerepel a hosszabb támogatási időszak bevezetése egyes beavatkozások esetén, mely segítheti az ökológiai eredmények kiteljesedését.
81	szemléletformálás	Magánszemély4	Gazdák kapnak-e tájékoztatást az új lehetőségekről és a területhasználat-váltásra vonatkozóan?	Támogatandó	Nem igényel intézkedést	A KAP Stratégiai Terv felkészülési időszakában az érintettek széles körének tájékoztatása várható, míg a végrehajtási időszakban a zöld tanácsadást ellátó szervezetrendszer

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
						feladata lesz a gazdák megfelelő tájékoztatása.
82	általános	Magánszemély5	Meg kellene gondolni az adatrendszer összehangolását: a MEPAR rendelet felülvizsgálatánál érdemes lenne a területi monitoring rendszer 2004-es szabályozását felülvizsgálni. Fontos, hogy az adat- interoperabilitás alapelvei jelenjenek meg a jogszabályban.	Támogatandó	KAP ST végrehajtási szakaszban kezelendő	A KAP ST végrehajtása nincs közvetlen összefüggésben a javaslattal, de a kapcsolódó folyamatoknál (MePAR felülvizsgálat, MePAR rendelet felülvizsgálat, informatikai fejlesztések) folyamatosan be kell építeni a javaslatban foglaltakat.
83	általános	Magánszemély5	Tagállamoknak jó lehetőség, magasabb szabadsági fokot ad a területek kijelölésében és a nemzeti agrárpolitikában, ha a helyi igényekhez igazítják a támogatható területek fogalmát – ebbe az irányba kell tovább menni.	Támogatandó	KAP ST végrehajtási szakaszban kezelendő	A támogatható területek kiterjesztése a KAP ST-ben is megjelenik, a helyi jellegzetességek integrálása folyamatos lehet MePAR blokk változásbejelentéssel.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
84	vízügy	Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság	A nemzetközi stratégiák és szakpolitikák tekintetében Magyarországnak az Európai Unióhoz való csatlakozása óta a VKI és a kapcsolódó irányelvek előírásainak kell eleget tennie. A VKI 2015-ig írta elő a vizek (felszíni és felszín alatti vizek, valamint a vizekkel kapcsolatban lévő védett területek) jó állapotának elérését. Ez a határidő legfeljebb kétszer hat évig hosszabbítható, így a környezeti célkitűzéseket legkésőbb 2027-ig el kell érnie Magyarországnak is. A fentiek alapján a Dokumentáció is kitér arra, hogy a 2023-2027. közötti időszakban minden, még szükséges intézkedést meg kell tenni a mezőgazdasági terhelések csökkentése érdekében. A „Termőföldtől az asztalig” és a Biodiverzitás Stratégiákban foglalt célkitűzések összhangban a VKI intézkedéseivel, nagymértékben hozzájárulhatnak a fenti célok eléréséhez. Hazai stratégiák és szakpolitikák tekintetében kiemelendő a Kvassay Jenő Terv (a továbbiakban: KJT) a magyar vízgazdálkodás 2030-ig terjedő keretstratégiája. A KJT feladata a vizek kezelésével és állapotával kapcsolatos célok kijelölése, az ezek eléréséhez szükséges intézkedések, feladatok azonosítása, valamint a végrehajtás feltételeinek és módjának meghatározása. A KJT javaslataira figyelemmel a Dokumentáció a vízgazdálkodás és a vízvédelem stratégiai céljai tekintetében az alábbi területeken javasol pozitív változást a 2023-2027 évekre:· vizek területi visszatartását szolgáló agrárgazdálkodásra van szükség;· a vízszolgáltatási rendszerek fejlesztése komplex célokkal (belvízi és öntözési célú vízhasználat szükség szerint medertározással és vízpótlással),· a csapadékvíz-visszatartási gyakorlat alkalmazása;· a természetes víztározási formák elterjesztése (pl. medertározás).Az agrárgazdálkodás során nagyobb figyelmet kell fordítani a vízikörnyezet fejlesztésére, a vízbázisok védelmére. Ezeket a pozitív célokat az alábbi területeken és eszközökkel kívánják elérni:·	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	A javaslat erősíti az SKV Környezeti Jelentésben megfogalmazottakat.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
			<p>mezőgazdasági növényvédőszer használat csökkentése, jó gyakorlatok elterjesztése;· állattartó telepekről származó vízterhelés csökkentése;· meliorált területekről a drénvizek elvezetésének szabályozása;· szakszerűtlen kútkiképzések megszüntetése;· erózió és csapadékvíz-lefolyás meggátlása;· mezőgazdasági célú vízkivételek szabályozása;· vízfolyások mederrendezése, adott esetben lefolyás-szabályozással;· az öntözésből származó elfolyások szabályozása, a belvízlevezetési célú vizek visszatartásának elősegítése;· régi szennyezések felszámolása.;Összességében vízvédelmi szempontból a Dokumentációban megfogalmazott környezeti vizsgálat értékelése elfogadható, mely alapján nem várható jelentős negatív környezeti hatás, a 2023-2027. közötti időszakra tervezett intézkedések alapján pozitív hatás várható a felszín alatt és felszíni vizek szempontjából. A Dokumentációban foglaltakkal kapcsolatban vízvédelmi szempontból további javaslat, kiegészítési nem indokolt, Stratégia a vizek védelmét illetően támogatható.</p>			

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
85	Súlyos ipari balesetek megelőzése	Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság	<p>A jelenlegi környezeti helyzet értékelése, a fennálló környezeti konfliktusok bemutatása, valamint a várható környezeti hatások értékelése során súlyos baleseti szempontból kiemelt figyelmet kell fordítani a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.), valamint a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 219/2011. (X.20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) szerinti veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek veszélyeztető hatásainak figyelembe vételére. A veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek környezetében a katasztrófavédelmi hatóság a súlyos balesetek lehetséges következményeinek csökkentése érdekében veszélyességi övezetet jelölt ki.</p> <p>A vázolt stratégiához kapcsolódó beruházások tervezésekor az építmények és a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek között megfelelő távolságot kell biztosítani, a beruházások tervezésekor figyelembe kell venni az R. 7. melléklet 2. pontjában foglalt általános településrendezési követelményeket.</p> <p>Fentiekre tekintettel a Dokumentációban javasolt szerepeltetni a Kat., az R., valamint a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyének kezeléséről, valamint a 96/82/EK tanácsi irányelv módosításáról és későbbi hatályon kívül helyezéséről szóló 2012/18/EU irányelvet. Ezen kívül javasolt megjeleníteni a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek körül kijelölt veszélyességi övezetben tervezett fejlesztések esetén a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezéssel összefüggő feladatok figyelembevételét.</p>	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az észrevételt beépítettük az SKV dokumentációjába, mind a jelenlegi környezeti konfliktusok leírásába (46. oldal), valamint a mezőgazdasági üzemek fejlesztésére vonatkozó részterület javaslatai közé (120. oldal). A javasolt jogszabályokat szintén beemeltük a releváns jogszabályok gyűjteményébe.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
86	Általános	WWF Magyarország	A Stratégiai Környezeti Vizsgálat (továbbiakban SKV) szerkezete, nyelvezete, megállapításai kiemelkedően magas színvonalú szakmai munkáról tanúskodnak. Az SKV javaslataival messzemenőig egyetértünk, elsősorban azok hatékony végrehajtása érdekében fogalmazzuk meg alábbiakban észrevételeinket, javaslatainkat	Nem igényel intézkedést	Nem igényel intézkedést	Az észrevételt az SKV csoport nevében köszönjük.
87	Általános	WWF Magyarország	Javasoljuk a környezeti állapot javítását szolgáló célokat akadályozó jogszabályi környezet felülvizsgálatát, változtatását	Támogatandó	Jogszabályi módosítást igényel	A WWF véleményében megfogalmazott jogszabályi módosítások tartalmi elemeit támogathatónak ítéljük.
88	termőföld	WWF Magyarország	Magyarországon a rendszerváltást követően megduplázódott a művelésből kivett területek aránya és ez a tendencia nem állt meg. Ha a jelenlegi ütemben fogynak a termőföldjeink, akkor 2030-ra további 5%-kal csökken a művelésbe vonható, ill. biológiailag aktív földek területe, mely egyre tovább fokozza az uniós célkitűzésekben szereplő természethelyreállítás miatti (2030-ra a mezőgazdasági területek 10%-át vissza kell adni a természetnek) és növekvő kereslet miatti feszültségeket. Mindez az egyre intenzívebb művelés irányába tereli a még meglévő területeken gazdálkodókat, illetve értékes természeti területek művelésbe vonását ösztönzi. Álláspontunk szerint környezetállapotjavulást nem lehetséges egyre csökkenő földterületen, ezért messzemenőig egyetértünk az SKV termőföldek mennyiségi védelme kapcsán tett megállapításaival.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	Az észrevétel erősíti az SKV Környezeti Jelentésében megfogalmazottakat.
89		WWF Magyarország	Véleményünk szerint drasztikusan csökkenteni kell a termőföldek végleges más célú hasznosításának további növekedését, ehhez azonban a többszáz hektáros területigényű beruházások nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségűvé nyilvánításának újragondolása is szükséges. A helyhez kötöttséggel nem indokolható ipari park létesítések (pl. győri ipari park fejlesztés) és más zöld	Támogatandó	Jogszabályi módosítást igényel	A mezőgazdasági területek kiterjedésének csökkenése számos környezeti probléma egyik alapeleme. A csökkenés megállítására vonatkozó javaslat bár az csak részben érinti a KAP Stratégiai

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
			mezős beruházások (pl. soroksári logisztikai központ), valamint a talaj- és vízvédelmi szempontból is aggályos nagy területű külszíni bányák (pl. Délegyháza kavicsbányái) még a legkiválóbb agrártámogatási rendszer eredményeit is rövid idő alatt képesek lerombolni. Álláspontunk szerint ezért a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (továbbiakban Tftv.) átfogó reformjára lenne szükség			Tervet és annak Stratégiai Környezeti Vizsgálatát - támogatandó.
90	termőföld	WWF Magyarország	A Tftv. a környezeti és mezőgazdasági fenntarthatóság egyik bástyája, azonban az elmúlt időszakban számos alkalommal kerültek a jogszabályba olyan visszás intézkedések, mint például az érdemi gazdálkodást ellehetetlenítő és jelentős talajbolygatással járó zöld mezős napelemparkok más célú hasznosítási eljárásaira vonatkozó mentesség.	Támogatandó	Jogszabályi módosítást igényel	A mezőgazdasági területek kiterjedésének csökkenése számos környezeti probléma egyik alapeleme. A csökkenés megállítására vonatkozó javaslat bár az csak részben érinti a KAP Stratégiai Tervet és annak Stratégiai Környezeti Vizsgálatát - támogatandó.
91	termőföld	WWF Magyarország	Abszurd helyzetet eredményez az is, hogy mentesül az ingatlanügyi hatóság más célú hasznosítási eljárása alól egy vízjogi engedéllyel rendelkező vízellétesítmény, ugyanakkor a termőföldön természetes módon, rendszeresen megjelenő, hosszan tartó vízborítás engedély nélküli más célú hasznosításnak minősül akkor is, ha a terület legelőként/rétként való hasznosítását csak az év egy részében, vagy csak csapadékos években akadályozza, vagyis bünteti a területen vizet megtartó gazdálkodót, miközben a termőföld pusztításával járó vízellétesítmények építését ösztönzi.	Támogatandó	Jogszabályi módosítást igényel	Az észrevétel tartalmával - miszerint az időszakos vízállások megőrzését támogató jogszabályi háttér kialakítás szükséges, a jelenlegi szabályozás módosításával - egyetértünk.
92	termőföld	WWF Magyarország	Javasoljuk a Tftv. és kapcsolódó jogszabályok átfogó felülvizsgálatát, egyfelől a termőföld mennyiségi és minőségi védelmének erősítése érdekében, másfelől viszont úgy véljük, hogy a természeti környezet védelme érdekében is reformra szorulnak a kapcsolódó jogszabályok, mivel nem veszik figyelembe azt, hogy a természetes élőhelyek is mezőgazdasági művelési ágban vannak, s ezek kezelésében	Támogatandó	Jogszabályi módosítást igényel	A mezőgazdasági területek kiterjedésének csökkenése számos környezeti probléma egyik alapeleme. A csökkenés megállítására vonatkozó javaslat bár az csak részben érinti a KAP Stratégiai

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
			a mezőgazdasági hasznosítást ösztönző szempontok problémákat okoznak.			Tervet és annak Stratégiai Környezeti Vizsgálatát - támogatandó.
93	termőföld és vízvédelem	WWF Magyarország	A vízvédelmi célú és más nem termelő beruházások sikeres ösztönzése igényelni fog egyfajta rugalmasságot a termőföldvédelemben is. Az időszakosan vagy állandóan vízzel borított területek művelésből való kivonása nem lehet cél, mivel nem kívánatos, hogy a talaj- és vízvédelemhez, a mezőgazdaság számára kedvező mikroklímához nagyban hozzájáruló természeti területek kikerüljenek a termőföldeket megillető védelem alól.	Támogatandó	Jogsabályi módosítást igényel	Az észrevétel tartalmával - miszerint az időszakos vízállások megőrzését támogató jogsabályi háttér kialakítás szükséges, a jelenlegi szabályozás módosításával - egyetértünk.
94	Művelési ágak, természetes élőhelyek megóvása	WWF Magyarország	A Tfv. és az ingatlannyilvántartás végrehajtásáról szóló 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet (továbbiakban Inytv. vhr.) egyrészt a természeti adottságokat figyelmen kívül hagyó hasznosítási kötelezettségen és gyommentesen tartási előírásokon keresztül, másfelől a vízpartokat szegélyező, erdei fajokkal fedett 1 ha-t meg nem haladó területek és nádgazdálkodásra alkalmatlan mocsaras területek kényszerű művelésből való kivonásával ellehetleníti az agrártájban elhelyezkedő természetközeli élőhelyek gyarapítását. Mivel a hazai jogsabályi sajátosságok miatt a természeti területek is valamilyen művelési ágban vannak nyilvántartva – kivéve a vizesélőhelyeket –, ezért a természet kényszerű nyilvántartási állapothoz való igazítása helyett a jogsabályokat kellene a természeti rendszerek realitásához szabni. A művelési ágak ugyanis a mozaikos, nem művelt területekkel kapcsolatban sokszor nehezen értelmezhetőek. A mezőgazdasági területek természeti állapotának helyreállítása nem kellene, hogy más célú hasznosítási eljárással együtt járjon, az ezzel kapcsolatos költségek és felesleges adminisztráció visszatartja a természet alapú	Támogatandó	Jogsabályi módosítást igényel	Az észrevétel tartalmával - miszerint az időszakos vízállások megőrzését támogató jogsabályi háttér kialakítás szükséges, a jelenlegi szabályozás módosításával - egyetértünk.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
			megoldásokra nyitott gazdákat az ilyen irányú fejlesztésektől, a kivett területek pedig kikerülnek a termőföldek védelmére vonatkozó szabályozás alól, így végül éppen a természeti területek védelmi szintje csökken. Ez nyilvánvalóan nem lehet cél.			
95	termőföld	WWF Magyarország	Az SKV megállapításai között szerepel, hogy „Előtérbe kell helyezni a barnamezős beruházási megoldásokat, amennyiben ez nem lehetséges, az adott tevékenység végzéséhez feltétlenül szükséges méretű és lehetőleg a legrosszabb minőségű (talaj, víz, táj és biodiverzitás együttes szempontjából) termőföldet kell átminősíteni.” Ezzel a megállapítással is messzemenőig egyetértünk, de ennek annak, hogy talaj, víz, táj és biodiverzitás együttes szempontjából vizsgáljuk a más célú hasznosítást jelenleg nincsenek meg a jogszabályi feltételei. Ennek változtatására is javaslatot kellene tenni az SKV-ban.	Támogatandó	Jogszabályi módosítást igényel	A véleménnyel teljes mértékben egyetértünk, ugyanakkor a Stratégia Környezeti Vizsgálat nem terjedhet túl annak eredeti célján, a Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv környezeti vonatkozásaianak taglalásán. A javaslatnak megfelelő támogatáspolitikai garanciák beépítésére kiemelt figyelmet kell fordítani a KAP Stratégiai Terv végrehajtási folyamatában.
96	termőföld	WWF Magyarország	A fentiek összegzéseképpen javasoljuk az SKV-ba beemlíteni a termőföldvédelmi és ingatlannyilvántartási jogszabályok átfogó felülvizsgálatát, hangsúlyozva, hogy nem szabad, hogy ez a felülvizsgálat a termőföldek minőségi és mennyiségi védelmének gyengítésével járjon, hanem ellenkezőleg: a termőföldvédelmet ki kell egészíteni talaj, víz, táj és biodiverzitásvédelemmel.	Támogatandó	Jogszabályi módosítást igényel	Az észrevétel tartalmával egyetértünk, de tekintettel a Környezeti Vizsgálat tárgyára (KAP Stratégiai Terv), konkrét jogszabálymódosításra vonatkozó javaslat tételét nem tartjuk megvalósíthatónak ezen eljárás keretében. A javaslat szellemiségének messzemenőig történő figyelembevétele indokolt a

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
						KAP Stratégiai Terv végrehajtási szakaszában, különösen a pályázati felhívások kidolgozása során.
97	termőföld	WWF Magyarország	Ezzel párhuzamosan javasoljuk, hogy kerüljön be az SKV-ba az ingatlanügyi hatóság és a növény- és talajvédelmi szervek szakértői kapacitásainak fejlesztése is szükséges intézkedésként. Ismereteink szerint az ingatlanügyi hatóság kapacitásait a földforgalmi eljárások kötik le, a növény- és talajvédelmi hatóságok alulfizetett szakemberei túlságosan kevesen vannak, így mindezek miatt a rendszeres ellenőrzések és határszélék számos helyen rendre elmaradnak. A kisebb megyékben az agrártámogatások ellenőrzését végrehajtó szervek is kapacitásgondokkal és alulfinanszírozással küzdenek. Amennyiben nincs megfelelő ellenőrzés, úgy a legjobban kidolgozott agrártámogatások eredményessége is sérül.	Támogatandó	Költségvetési módosítást igényel	Az észrevétel tartalmával egyetértünk, de tekintettel a Környezeti Vizsgálat tárgyára (KAP Stratégiai Terv) az intézményfinanszírozásra vonatkozó javaslat tételét nem tartjuk megvalósíthatónak ezen eljárás keretében.
98	Fogalompon- tosítás - kultúrállapot	WWF Magyarország	Régi probléma, hogy a nem termelő beruházásokkal kialakított természetvédelmi szempontból igen fontos cserjések és változatos vegetációjú vizesélőhelyeket nem képesek megfelelni a „kultúrállapotban tartott” terület fogalmának. A biodiverzitásvédelmi és helyreállítási célokkal ellentétesnek tekinthetők és ez a zöld felépítmény hatékony megvalósításában is komoly problémákat okoz, hogy az ellenőrzések érdekében olyan kultúrállapotok kerülnek meghatározásra, amelyek fenntartása a természetes folyamatokat akadályozzák	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	Az észrevétel a KAP Stratégiai Terv Stratégiai Környezeti Vizsgálatának Környezeti Jelentése tartalmát erősíti. A felvetett probléma valós, melyben a KAP Stratégiai Terv a korábbi ciklusokhoz képeset érdemi előrelépés lehetőségét hordozza magában (agro-ökológiai területek). Ezek sikeressége a megvalósítás mikéntjében rejlik.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
99	Fogalompont osítás - gyomnövény	WWF Magyarország	Mindenképpen szükséges tehát az ökológiai célokkal összhangban meghatározni az olyan fogalmakat, mint „kultúrállapot” és a Tftv. „gyomnövény” fogalma (mezőgazdasági értelemben a művelési ágban való hasznosítást akadályozó növény – így akár extrém esetben még védett fajok is „gyomnövények” lehetnek). Véleményünk szerint az idegenhonos inváziós fajok elleni védekezésen kívül más beavatkozás nem szükséges a kultúrállapotban tartáshoz.	Támogatandó	KAP ST végrehajtási szakaszban kezelendő	Az észrevétel tartalmával egyetértünk, de tekintettel a Környezeti Vizsgálat tárgyára (KAP Stratégiai Terv) a jogszabályi definíciókra vonatkozó javaslat tételét nem tartjuk megvalósíthatónak ezen eljárás keretében. A javaslat szellemiségének messzemenőig történő figyelembevétele indokolt a KAP Stratégiai Terv végrehajtási szakaszában, különösen az agroökológiai területek művelési kötelezettségeinek meghatározása során.
100	Fogalompont osítás - inváziós fajok	WWF Magyarország	Az idegenhonos inváziós fajok a biológiai sokféleség hanyatlását okozó három legfontosabb tényező egyike. Ezzel szemben az SKV és maga a Stratégiai Terv is igen keveset foglalkozik ezzel a kérdéssel, holott az 1143/2014/EU rendelet végrehajtási rendeletei által megfogalmazott unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok jegyzékén számos olyan faj szerepel, amely hazánkban mezőgazdasági területen is elterjedt. A növényvédelmi szempontból is problémát jelentő selyemkóró kezelését például a parlagfűhöz hasonlóan kialakított védekezés keretében kellene kezelni, továbbá a selyemkóró és bálványfa irtását agrártámogatásokkal is ösztönözni. Javasoljuk, hogy az inváziós fajok visszaszorításának ösztönzésével kapcsolatban is kerüljenek határozott javaslatok az SKV-ba.	Támogatandó	KAP ST végrehajtási szakaszban kezelendő	A KAP Stratégiai Terv közvetlen támogatásai éppen a mezőgazdasági művelésre alkalmas állapotban tartás kötelezettségével jelentős mértékben hozzájárulnak az inváziós fajok elleni küzdelemhez. Emellett egyes támogatási lehetőségek (pl. Natura 2000 kompenzációs kifizetések mezőgazdasági területeken) kifejezetten előírják az inváziós növények terjedésének megakadályozását. Az észrevételt szakmailag indokoltnak tartjuk és átvezetését a KAP Stratégiai Terv végrehajtási szakaszában különös jelentőségűnek ítéljük.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
101	VKI kompenzáció	WWF Magyarország	Bár a javaslatunk szerepel az SKV-ban, annak erősítése érdekében szükséges néhány megjegyzést tenni. Álláspontunk szerint VKI kompenzáció nélkül nem lehetséges az igazságos és fenntartható vízkészletmegosztás kialakítása. A jó állapotú és öntözésre alkalmas vízkészletekhez hozzáférő gazdák egyre inkább versenyelőnybe kerülnek, ami illegális vízhasználatra ösztönzi azokat a gazdálkodókat, akik a VKI előírásai miatt nem férnek hozzá a vízhez. Ez vízkészletgazdálkodási és természetvédelmi szempontból egyaránt súlyos problémákat okoz, amit a klímaváltozás a jövőben várhatóan fokozni fog.	Részben támogatható	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	Az SKV Jelentés tekintettel a felszíni és felszín alatti vizek mezőgazdasági eredetű terheléseire, a VKI kompenzációs kifizetések lehetőségének megteremtését indokoltnak tartja. A vízkészletgazdálkodás esetében a VKI kompenzáció alkalmazása további elemzéseket igényel, mivel vízkészlet korlátok miatt bizonyos területekről az öntözésfejlesztés lehetőségének korlátozása csak azokat a gazdálkodókat érintik, akik valóban öntözni is szeretnének, a korlátozás egy adott technológia alkalmazásának korlátozására vonatkozik. Meglévő vízjogi engedéllyel rendelkező gazdálkodók esetében a KAP Stratégiai Terv rendelete nem tiltja az öntözésfejlesztést jónál rosszabb állapotú víztesteken, de csak olyan fejlesztés támogatható, amely növeli a hatékony vízfelhasználást és csökkenti a jelenlegi vízhasználatot. Egyelőre nincs olyan szabályozás vagy szabályozási javaslat, ami a jónál rosszabb víztesteken megtiltaná a meglévő vízjogi engedéllyel rendelkező öntözést. Az OVGT a felszín alatti vízkészletek használatával kapcsolatos engedélyezési rendszer módosítását

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
						javasolja, amelynek részletei nem ismertek.
102	Felszín alatti vizek védelme	WWF Magyarország	Az SKV a felszín alatti vizek védelmével kapcsolatban kevésbé fordít figyelmet a vízmegtartásból közvetkező beszivárogtatásra és a hidrológiai ciklus gyorsulása miatti intenzív lefolyást akadályozó beavatkozásokra. Javasoljuk, hogy a felszín alatti vizek védelmének szempontjai közé a minden beszivárogtatást célzó beavatkozás, különösen a vízvédelmi célú nem termelő beruházások és a talajvédelmi intézkedések szerepeljenek mindenhol.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az SKV a felszín alatti vizek védelmére vonatkozó 4.6.3 fejezetben részletesebben kifejtve a vízvisszatartási módok közül a talajban történő vízvisszatartás szükségessége.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
103	mezőgazdasági öntözési közösségek	WWF Magyarország	Álláspontunk szerint a vízfelhasználás mértékét alapvetően ösztönző, és nem elsősorban a felhasznált víz hatékonyságát javító támogatásokról van szó. A támogatás megtévesztő elnevezését javasoljuk, hogy az SKV folyószövegben – hacsak nem a támogatás megnevezéséről van szó – ne vegye át, mivel így a dokumentum szövegezése igen félrevezető, nehezen érthető.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	RD12_W01_WTO_74 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemben belüli beruházás tárgyú beavatkozás nem csak a meglévő öntözőberendezések vízfelhasználását támogatja, hanem támogatja a új öntözővíz-szolgáltató művek és -rendszerek létrehozását is, amelyek az öntözött területek nettó növekedését eredményezi, így növekvő - bár hatékony - vízfelhasználással jár. A beavatkozás címe valóban félreérthető, mert az új, víztakarékos öntözőberendezések összességében növelhetik a vízfelhasználást. A beavatkozás címének módosítására vonatkozó javaslat a 4.4.27 fejezetbe beépítésre került.
104	Ártéri gazdálkodás,	WWF Magyarország	A természet helyreállításával kapcsolatos biodiverzitási stratégiai célkitűzéseket és a készülő természet helyreállításáról szóló EU rendeletet erdőtelepítéssel hatékonyan és gazdaságosan lehetne kezelni, ehhez azonban a fajok megfelelő megválasztása és a felszín alatti vizekre egyes kutatások szerint negatív hatást gyakorló homokfásítások helyett a folyóktól elcsatolt mélyárterek helyreállításának ösztönzését javasoljuk. A helyreállított-kibővített ártereken az erdőtelepítés kiemelt támogatása árvízvédelmi, biodiverzitásvédelmi szempontból egyaránt kívánatos, továbbá a hatékony szántóföldi művelésre kevésbé alkalmas alföldi területek problémáját is kezelni lehetne ennek ösztönzésével.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	A KAP Stratégiai Terv SKV Környezeti Jelentésének egyik fő üzenete az ún. földhasználatváltási célterületek művelési ágának megváltoztatása jelenlegi erőltetett szántóföldi művelésből extenzívebb használati irányokba. A javaslat az SKV ezen üzenetét erősíti.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
105	árterek bővítése	WWF Magyarország	Bár önmagában az árterek bővítése nem tartozik a tárgyhoz, azonban az ilyen típusú támogatási, jogszabályi és stratégiai célkitűzésekből adódó szinergiáknak feltárása véleményünk szerint az SKV feladata, ezért javasoljuk, hogy legalább ajánlasként kerüljön bele a dokumentumba az ártéri gazdálkodás, ártéri erdősisítés ösztönzése.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A javaslat átvezetésre került az SKV Környezeti Jelentés módosított változatában.
106	I. pilléres támogatások	WWF Magyarország	Hiányzik az SKV-ból arra vonatkozó megállapítás, hogy az I. pilléres támogatások – melyekre a mostani ciklusban is maximális átcsoportosítás történt – elosztása növeli a gazdák közötti egyenlőtlenséget.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Lásd a következő pont
107	Általános	WWF Magyarország	Ismereteink szerint a korábbi ciklusban az agrártámogatások háromnegyede a szántóföldi termelést támogatta, a maradék 25%-on osztozott az összes többi ágazat. A K-monitor elemzése szerint 2020-ban a gazdák mindössze 1%-hoz jutott a területalapú támogatások 27%-a, 10%-hoz pedig a támogatások 70%-a. Nem világos, hogy az ilyen egyenlőtlenségek leküzdése érdekében milyen előrelépések történtek, pedig ezt a társadalmi igazságosság és a vidék megtartóerejének kérdéskörében érdemes lenne elemezni, hiszen a támogatások egyenlőtlen eloszlása a birtokkoncentráció növekedéséhez is vezet, ami pedig fenntarthatósági és biodiverzitás-védelmi szempontból egyaránt aggályos. Ismereteink szerint a kisebb gazdaságok, különösen extenzív állattartók és gyepgazdálkodók egyre nagyobb arányban kényszerülnek feladni tevékenységüket, ami a táj- és természetvédelmi szempontból egyaránt problémás.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Beillesztésre került a "4.6.7.2. Társadalmi erőforrások" ponthoz, illetve az SKV kiemelt javaslatokhoz: Az EU Közös Agrárpolitika jelenlegi támogatási rendszerét Európa szerte számos kritika éri, hogy erősíti a társadalmi egyenlőtlenségeket és a birtokkoncentráció növekedéséhez vezet. Ennek a kérdéskörnek a része a közvetlen támogatások és a vidékfejlesztési támogatások aránya. A társadalmi egyenlőtlenségek növekedésének és a birtokkoncentrációnak a társadalmi bizalom gyengülésén túl közvetve káros környezeti hatásai is lehetnek. Szükség lenne egy átfogó értékelésre, amely megvizsgálná az európai agrárpolitikai keret és a hazai stratégiai terv végrehajtása társadalmi és környezeti hatásait, hogy a tapasztalatok beépíthetők

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
						legyenek a támogatási időszak utáni európai és hazai agrárpolitikai keretrendszer kialakításkor, illetve a jelenlegi támogatási időszak végrehajtási rendszere esetleges áthangolásakor.
108	Társadalmi igazságosság	WWF Magyarország	Társadalmi igazságosság témakörében megjegyzendő még, hogy a fiatal gazdák támogatásában az újabb támogatási ciklus sem tartalmazza azt a fokozatosságot, amit egy agrárvállalkozás kiépítése igényelne. Ez a saját birtok, illetve tőke nélküli fiatalokat eltántorítja a vállalkozástól, mivel rövid idő alatt kellene elkötelezniük magukat egy számos bizonytalansággal terhelt gazdasági környezetben. Fontos lenne, hogy a fiatal gazdák támogatása tartalmazza a mezőgazdasági kisüzemek támogatását első lépcsőként azon fiatal szakemberek számára, akik saját gazdaságot szeretnének építeni, de kevés tőkével rendelkeznek (az elmúlt támogatási ciklusban a kisüzemek támogatása éppenhogy kizárta a fiatal gazda pályázatot).	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az SKV Környezeti Jelentés a javaslattal kiegészült.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
109	munkakörülmények	WWF Magyarország	Szintén ebben a témakörben kerül említésre az állattartók munkakörülményeinek javítása. Ismereteink szerint az állattartás igen komoly munkaerőproblémákkal küzd, melyen az állatjóléti beavatkozásokon túl is szükséges további támogatásokkal segíteni. A kis üzemméretű, kevés alkalmazottat foglalkoztató vagy alkalmazott nélküli extenzív állattartók aránytalanul alacsony támogatásokhoz jutnak, a fentiekben említett aránytalanságok mellett az állattartóknak járó támogatások nagy részéhez a nagyüzemek jutnak hozzá. Ezen mindenképpen változtatni szükséges. Ennek pozitív környezeti hozadéka a gyepterületek fenntartása, illetve növekedése lenne, ami hozzájárul a vízvédelmi és klímavédelmi célokhoz is.	Támogatandó	KAP ST végrehajtási szakaszban kezelendő	A javaslat SKV hatáskörébe tartozó vonatkozásai elsősorban az emberi egészség és a társadalmi igazságosság tekintetében merülnek fel. A javaslat célja messzemenőig támogatható, ugyanakkor a Környezeti Jelentésben az erre vonatkozó konkrét, KAP Stratégiai Tervbe illeszthető ajánlás megfogalmazása akadályokba ütközik. Az ágazati támogatások esetében azonban kiemelkedő jelentősége lehet, ezért a KAP Stratégiai Terv végrehajtása tekintetében indokolt ennek figyembe vétele.
110	Erdő N2000	WWF Magyarország	Tekintettel arra, hogy az élőhelyvédelmi irányelv 17. cikke szerinti 2019. évi országjelentésben egyetlen kivétellel minden erdős élőhely állapota kedvezőtlen vagy rossz értékelést kapott, javasoljuk felülvizsgálni a kompenzáció alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezéseket, mivel azok láthatóan nem elégségesek. Hosszabb távon célszerű lenne erdőökológiai állapotra vonatkozó indikátorokat bevezetni és ezek teljesítéséhez kötni a kifizetéseket. Mindez összhangban van a biodiverzitási stratégia és a készülő természet helyreállításáról szóló EU rendelet rendelkezéseivel is. Javasoljuk tehát a Natura 2000 élőhelyek országjelentésben bemutatott állapotának, veszélyeztető tényezőinek és jövőbeni kilátásainak értékelésével is kiegészíteni az SKV-t.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az erdőterületek Natura 2000 kompenzációs intézkedései beavatkozás kiegészítése a javaslat alapján megtörtént.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
111	N2000-es és védett gyepek öntözése	WWF Magyarország	Vizsgálati szempontként javasoljuk a Natura 2000 és védett természeti területeken fekvő gyepek vegetációs időszakon kívüli árasztásával kapcsolatos lehetőségek értékelését. A természetes időszakos – három hétnél nem hosszabb – vízborítást szimuláló árasztás hozzájárulhat a területek természeti állapotának javulásához és a fűhozam növeléséhez is olyan területeken, ahol ennek a többletvíznek az elvonása mesterséges vízelvezetés miatt következett be, ez azonban más néven tároló öntözés, melyet a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet kimondottan tilt. Fontos kiemelni, hogy javaslatunk nem az intenzív gyepegzdkodást szorgalmazza ezeken a területeken, hanem a természetes folyamatokhoz igazodó, gyepek természetességét nem, vagy azt pozitívan befolyásoló vízellátás javítása a cél.	Támogatandó	Jogszabályi módosítást igényel	A javaslat az érvényben lévő Natura 2000 szabályozás módosítására vonatkozik, és így nem tárgya a KAP Stratégiai Terv Startégiai Környezeti Vizsgálatának. A felvetett árasztásos vízutánpótlás lehetőségét megítélésünk szerint indokolt lenne megtenni a vonatkozó szabályozásban.
112	Vidékfejlesztési együttműködés és a vadgazdálkodás területén	WWF Magyarország	A támogatásból hiányzik a nagyragadozókkal – farkas, medve – való együttélésből adódó konfliktusok kezelése. Javasoljuk, hogy az SKV térjen ki erre a problémára a hiányosságok említésekor, különös tekintettel arra, hogy az Európai Bizottság is a Közös Agrárpolitikai támogatások keretében javasolja a gazdálkodók és nagyragadozók közötti konfliktusok kezelésének finanszírozását.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A vonatkozó javaslat az érintett beavatkozás tekintetében átvezetésre került.
113	MAHOP	VP MB (Pénzügyminisztérium)	Kérjük a 203.o. javítását MAHOP Plusz vonatkozásában, ugyanis az uniós alap pontos megnevezése a következő: Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap (ETHAA) Ugyanezen szakaszban megfontolandónak tartjuk a forrás nagyságának megjelenítését, ui. a többi operatív plusz programnál nem kerül a program kerete bemutatásra. Ha benne marad az összeg, javasoljuk megadni, hogy milyen árfolyamon került sor az összeg meghatározására.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A javaslatok átvezetésre kerültek.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
114	vízminőség	VP MB (Országos Vízügyi Főigazgatóság)	Egyetértenek, de kiemelünk pár vízügyi vonatkozást, amit kérünk, hogy kerüljön be, illetve hangsúlyozottabban jelenjen meg a dokumentumban. 1.)A felszíni vizek mezőgazdasági eredetű terhelésének minősül a termőtalaj vizek medrébe történő bemosódása is. Kérjük megjelölni, hogy a vizek medréről kitermelésre kerülő mederiszap körforgásos szemlélet jegyében történő mezőgazdasági területre történő visszajuttatása célt a KAP Stratégia konkrétan mely beavatkozásokon keresztül támogatja. Ennek a célja az erózió csökkentése, továbbá a felszíni vizek minőségi védelmi céljának teljesülését is elősegíti. A vizeink vízminőségi állapotának javítását, továbbá a medertározás lehetőségének növelését szolgáló fenntartó kotrásokból származó mederiszapnak az EU körforgásos gazdaságra vonatkozó stratégiai célkitűzésével összhangban a mezőgazdaságilag művelt területeken történő elhelyezésének támogatása prioritást kell, hogy élvezzen.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	4.6.4. Levegőminőség javítása, fenntartható hulladékgazdálkodás és körforgásos gazdaság előmozdítása c. fejezet tartalmazza a KAP Stratégiai Terv érintett beavatkozásait és a vonatkozó javaslatokat.
115	vízvédelmi sáv	VP MB (Országos Vízügyi Főigazgatóság)	A vízvédelmi sávok része a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényben, továbbá a 83/2014. (III.14.) Korm. rendelet 1.§ 11. pontjában részletezett parti sáv is, mely a mederfenntartási és vízkárelhárítási munkák elvégezhetőségét biztosítja. Ennek a közérdekű korlátozásnak a gazdálkodók részéről történő végrehajtását biztosítaná a támogatás feltételeként történő kötelező kialakítás előírása (a parti sáv szélessége a vizek besorolásától függően a partéltől számított 3, 6, illetve 10 méteres területsáv). A jogszabályi előírások szerint a szomszédos földrészlet tulajdonosa köteles a parti sávot úgy hasznosítani, hogy a meder kezelője a szükséges üzemeltetési, fenntartási és védekezési feladatokat bármikor el tudja végezni (ehhez a gyepterület művelési ágban	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A 4.6.3 fejezet tartalmazza azt a javaslatot, hogy célszerű lenne a parti sávok növelése és a művelési mód megváltoztatása (pl. 6 méter szélességű mezsgyék, gyepes sávok létrehozásának kötelezettségével). A fejezetet kiegészítettük, hogy a parti sáv szélességét szinkronba kellene hozni a hivatkozott jogszabállyal.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
			tartás a legalkalmasabb). Kérjük ezt a kiegészítést beírni a megfelelő részhez.			
116	Vízvisszatartás támogatása	VP MB (Országos Vízügyi Főigazgatóság)	A korábbi pályázati kiírásokban is szerepelt mezőgazdasági területen a vízvisszatartás támogatása, de nem hozott átfogó eredményt. Az idei aszályhelyzet is aláhúzza a víz helyben tartásának fontosságát. Kérjük, hogy továbbra is jelenjen meg a vízvisszatartás támogatása, de alkalmazhatóbb és vonzóbb feltételrendszerrel.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	A vízvisszatartásra vonatkozó javaslatok széleskörűen megjelentek a KAP Stratégiai Terv SKV Környezeti Jelentésben. Az észrevétel az SKV javaslatainak erősítéseként értelmezendő.
117	Termeléstől függő támogatások	VP MB (Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal)	A termeléstől függő jövedelempótló, állategység alapú támogatások kapcsán (4.4.7. pont) javasoljuk kiemelni, hogy a támogatás az elmúlt évek tapasztalatai alapján nem az állatlétszám emelkedését eredményezte, hanem többek között éppen a szigorodó jogszabályi feltételek következtében megnövekvő termelési költségek részleges kompenzálását szolgálta, ezzel közvetve segítve a környezeti terhelés csökkentését. A támogatás ennek megfelelően pozitívan befolyásolhatja az ammónia, ill. ÜHG kibocsátás csökkentését célzó beruházások megvalósítását, ill. az ehhez kapcsolódó BAT technikák alkalmazását is.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A beavatkozás hatásaira vonatkozó kiegészítés az SKV Környezeti Jelentésben átvezetésekre került.
118	génmegőrzés	VP MB (Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal)	Az őshonos in situ, x situ és in vitro génmegőrzés (4.4.14. pont) támogatásával kapcsolatban megjegyezzük, hogy a támogatásnak köszönhetően mind az érintett fajták, mind a tartók létszáma jelentősen növekedett az elmúlt években, így a fajták megőrzése a biológiai alapok tekintetében biztosított. Javasoljuk ugyanakkor, hogy ezen fajták gazdasági hasznosításának elősegítése kapcsán a kiválasztási feltételek között hangsúlyosan szerepeljen a	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A beavatkozásra vonatkozó kiegészítés az SKV Környezeti Jelentésben átvezetésekre került.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
			márkázott/védjegyes termékelőállítási rendszerekben való részvétel, vagy földrajzi árujelzővel rendelkezés. Ezzel mind a biodiverzitással, mind a termelés diverzifikációval, mind a hagyományos termelési kultúra megtartásával kapcsolatos KAP célok teljesülését segíthetjük.			
119	ektoparaziták elleni vegyszeres védekezés	VP MB (Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal)	A állatjóléti támogatások (4.4.15. pont) kapcsán megjegyezzük, hogy – elismerve hogy az ektoparaziták elleni vegyszeres védekezés negatív környezeti hatásként csökkentheti az állattartó telepek környezetében élő rovarrevő madarak és denevérek táplálékbázisát – ugyanakkor a haszonállatok szempontjából rendkívül pozitív a hatása mind a termelés növekedése, mind az esetlegesen szükségessé váló gyógyszeres állatorvosi beavatkozások, vagy a járványvédelmi helyzet javulása szempontjából. Az ektoparaziták elleni védekezésnek tehát jelentős pozitív környezeti hatásai is vannak. Megfontolásra javasoljuk, hogy a jogcím szelektív szerek alkalmazása esetén továbbra is elérhető legyen a tartók számára.	Elutasításra javasolt	Nem igényel intézkedést	Az ektoparaziták elleni védekezés jelentősége nem vitatott az állattartás vonatkozásában. Az SKV Környezeti Jelentés javaslata ennek támogatását vitatja. A mezőgazdasági területek rovarbiomasszája drasztikusan lecsökkent, ezért nem indokolt közösségi forrásokból támogatni semmi olyan tevékenységet, amely a rovarállomány csökkenését eredményezni.
120	EFOP Plusz	VP MB (Miniszterelnökség, Módszertani és Szabályozási Főosztály, Programkoordinációs Osztály)	A KAP Stratégiai Terv Stratégiai Környezeti Vizsgálata (SKV) Jelentésével kapcsolatban az EFOP IH részéről az alábbiakban piros betűszínnel jelzeteknek megfelelően kérjük pontosítani az EFOP Pluszra vonatkozó részt a dokumentum 204. oldalán	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A javasolt módosítások átvezetésre kerültek.
121	általános	Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács Titkársága	Örömmel olvastuk, hogy a KAP SKV kidolgozása során nagy hangsúlyt fektettek az egyes beavatkozások értékelésekor javaslatok és alternatívák felvázolására, mely biztosítja a környezeti elemekre gyakorolt negatív hatások mérséklését és a pozitív hatások felerősítését.	Támogatandó	Nem igényel intézkedést	Az észrevételt az SKV csoport nevében köszönjük.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
122	SKV - NFFS	Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács Titkársága	<p>Köszönjük, hogy az SKV kidolgozása során fontos szempontként jelenik meg a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiában megfogalmazott céloknak való megfelelés, számos beavatkozás támogatja az alábbi NFFS célokat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • egészségtudatosság, egészségtudatos magatartásminták kialakítását • helyi gazdasági kapcsolatok erősítésére eszközök bevezetése, a lokális ellátási láncok fejlesztése • lokális termelési rendszerek előnyben részesítése, helyi, térségi gazdasági kapcsolatok erősítése • a munkakörülményekkel való elégedettség, örömméret növelése • a múlt örökségének ápolása, az identitás megerősítése • megújuló energiaforrások felhasználásának és előállításának támogatása • a fenntarthatóság szempontjából előnyös magatartásmintákat követő szervezetek (civil, szakmai, egyházi) támogatása • a bizalom infrastruktúrájának erősítése 	Támogatandó	Nem igényel intézkedést	Az észrevételt az SKV csoport nevében köszönjük.
123	általános	Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács Titkársága	Megelégedésünkre szolgál, hogy jelentős hangsúlyt kapott a következő években várhatóan igen súlyos nemzetgazdasági, környezeti és társadalmi hatásokat okozó klímaváltozás hatásainak figyelembe vétele.	Támogatandó	Nem igényel intézkedést	Az észrevételt az SKV csoport nevében köszönjük.
124	STRAT végrehajtása	Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács Titkársága	Javasoljuk, hogy a KAP végrehajtása, az egyes beavatkozások, intézkedések megvalósítása során következetesen vegyék figyelembe az ÜHG-kibocsátás csökkentését és a várható károk enyhítését, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást segítő alternatívák, lehetőségek feltárását és alkalmazását.	Támogatandó	Nem igényel intézkedést	Az észrevételt az SKV csoport nevében köszönjük.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
125	éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodás	Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács Titkársága	Célszerű lenne az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, az aszályok elleni küzdelem egy lépéseként a területhasználat alapú vízvisszatartó-képesség növelésének lehetőségeit és az erre való ösztönzés eszközeit is kiemelten megvizsgálni.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés tartalmazza	A KAP Stratégiai Terv Stratégiai Környezeti Vizsgálatának kiemelt fókuszában volt az éghajlatváltozás elleni küzdelem és az alkalmazkodás kérdésköre. A javaslat az SKV ilyen jellegű ajánlásait erősíti.
126	költség-haszon elemzés a beavatkozásokhoz	Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács Titkársága	Továbbá javasoljuk, hogy a KAP végrehajtása során a beavatkozások, intézkedések várható környezeti hatásai és a megismert pénzügyi tervek alapján készüljön a ráfordítások és a környezeti vonatkozások (externáliák) együttes értékelésével költség-haszon elemzés.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A költség-haszon elemzések a hatások értékelésével párhuzamosan történhetnek. Az erre vonatkozó javaslatot a Környezeti Jelentés módosított változatában feltüntettük.
127	mezőgazdasági kisüzemek támogatása	Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács Titkársága	A fiatal gazdák támogatása tartalmazza a mezőgazdasági kisüzemek támogatását, első lépcsőként azon fiatal szakemberek számára, akik saját gazdaságot szeretnének építeni, de kevés tőkével rendelkeznek.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Az SKV Környezeti Jelentés a javaslattal kiegészült.
128	általános	Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács Titkársága	A korábbi agrártámogatások háromnegyede a szántóföldi termelést támogatta, a maradék 25%-on osztozott az összes többi ágazat. A K-monitor elemzése szerint 2020-ban a gazdák mindössze 1%-hoz jutott a területalapú támogatások 27%-a, 10%-hoz pedig a támogatások 70%-a. A támogatások egyenlőtlen eloszlása a birtokkoncentráció növekedéséhez is vezet, ami pedig fenntarthatósági és biodiverzitás-védelmi szempontból egyaránt aggályos.	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	Beillesztésre került a "4.6.7.2. Társadalmi erőforrások" ponthoz, illetve az SKV kiemelt javaslatokhoz: Az EU Közös Agrárpolitika jelenlegi támogatási rendszerét Európa szerte számos kritika éri, hogy erősíti a társadalmi egyenlőtlenségeket és a birtokkoncentráció növekedéséhez vezet. Ennek a kérdéskörnek a része a közvetlen támogatások és a vidékfejlesztési támogatások aránya. A társadalmi egyenlőtlenségek növekedésének és a birtokkoncentrációnak a társadalmi bizalom gyengülésén túl közvetve káros környezeti hatásai is lehetnek. Szükség lenne egy átfogó

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
						értékelésre, amely megvizsgálná az európai agrárpolitikai keret és a hazai stratégiai terv végrehajtása társadalmi és környezeti hatásait, hogy a tapasztalatok beépíthetők legyenek a támogatási időszak utáni európai és hazai agrárpolitikai keretrendszer kialakításkor, illetve a jelenlegi támogatási időszak végrehajtási rendszere esetleges áthangolásakor.
129	munkaerő	Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács Titkársága	Megemlítendő továbbá, hogy ismereteink szerint az állattartás igen komoly munkaerő problémákkal küzd, melyen az állatjóléti beavatkozásokon túl további támogatásokkal segíteni szükséges. A kis üzemméretű, kevés alkalmazottat foglalkoztató vagy alkalmazott nélküli extenzív állattartók aránytalanul alacsony támogatásokhoz jutnak, a fentiekben említett aránytalanságok mellett az állattartóknak járó támogatások nagy részéhez a nagyüzemek jutnak hozzá. A KAP végrehajtása során törekedjenek ezen aránytalanságok megszüntetésére. Ennek pozitív környezeti hozadéka a gyepterületek fenntartása, illetve növekedése lenne, ami hozzájárul a vízvédelmi és klímavédelmi célokhoz is	Támogatandó	KAP ST végrehajtási szakaszban kezelendő	A javaslat SKV hatáskörébe tartozó vonatkozásai elsősorban az emberi egészség és a társadalmi igazságosság tekintetében merülnek fel. A javaslat célja messzemenőig támogatható, ugyanakkor a Környezeti Jelentésben az erre vonatkozó konkrét, KAP Stratégiai Tervbe illeszthető ajánlás megfogalmazása akadályokba ütközik. Az ágazati támogatások esetében azonban kiemelkedő jelentősége lehet, ezért a KAP Stratégiai Terv végrehajtása tekintetében indokolt ennek figyembe vétele.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
130	öntözés	Agrárminisztérium - Erdőkért Felelős Államtitkárság	<p>A fenti tárgyú SKV anyag véleményezése kapcsán, a VP MB titkársági levélben foglalt határidő módosítást utólagosan megismerve, az alábbiak figyelembevételét javasoljuk:</p> <p>21. o. „12. Védett természeti területeken és Natura 2000 területeken az öntözésfejlesztést szolgáló beruházások - azok közvetlen élőhelyátalakító hatása miatt - nem összeegyeztethetők a hazai természetvédelmi célokkal és az EU Madár- és Élőhelyvédelmi Irányelveivel. Fentiek okán az öntözésfejlesztési beruházásokat ezeken a területeken nem javasolt támogatni.”</p> <p>Ennek – többek között – teljesen ellentmond a Nyírség Vízgazdálkodásának fejlesztését (vízpótlás, víztározás, helyi vízvisszatartás) célzó projekt (KEHOP-1.3.0-15-2022-00034) környezeti értékeléséhez kapcsolódó tematika, amelynek egyik fő célkitűzése, hogy a vízben (altalajvíz, infiltrációs víz, profundus víz, stb.) szegényebb alföldi Natura 2000 területeken is hosszútávon meghatározza a jövő öntözéséhez, valamint a modern vízkormányzáshoz kapcsolódó irányokat, és azokat a tervezetben foglalt szisztematikus elvek szerint fokozatosan végrehajtsa. Ennek tükrében, a 12. pontban foglaltak felülvizsgálata javasolt. A „közvetlen élőhelyátalakítások hatása” sem igazán értelmezhető általánosságban, hiszen minden (a természeti környezetre nézve esetleg káros hatással járó) beruházási tevékenységet az engedélyezés előtt is megvizsgálják a hatóságok. A vízkormányzással és a víz visszatartásával összefüggő tereprendezések egyértelműen javíthatják a Natura 2000 területek vízellátását, ezért azzal a megállapítással, amely szerint ez nem lenne összeegyeztethető a hazai természetvédelmi célokkal, nem értünk egyet.</p>	Részben támogatható	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A javasolt szövegbeli pontosítás átvezetésre került. A beavatkozás kapcsán rögzített SKV vélemény a mezőgazdasági üzemek öntözésfejlesztést szolgáló támogatásaira vonatkozik. A KAP ST vízvisszatartást és vízkormányzást szolgáló más beavatkozásai (pl. az agroökológiai nem termelő beruházások) segítetik a vízvisszatartást és a vízkormányzást, melyek - amennyiben azok a természetes vízháztartás folyamatait támogatják és nem a mezőgazdasági területek öntözését szolgálják - a védett és Natura 2000 területeken is kifejezetten támogatandó és kívánatos tevékenységek.

Sorsz	Téma	Javaslattevő	A javaslat, észrevétel szövege	SKV vélemény	Intézkedés	Intézkedés leírása
131	általános	Agrárminisztérium - Erdőkért Felelős Államtitkárság	116. o. Tekintettel az intézkedés azon jellegére, hogy az erdőtervben foglalt <u>korlátozások előírások</u> kompenzációs kifizetését biztosítja, (...)	Támogatandó	SKV Környezeti Jelentés kiegészült	A helyesbítés átvezetésre került az SKV Környezeti Jelentés módosított változatán.